

2025-2027 YILLARINDA YAPILACAK BİTKİSEL ÜRETİME YÖNELİK DESTEKLEMELER İLE DİĞER BAZI TARIMSAL DESTEKLEMELERE ÖDEME YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2024/39)
2025-2027 YILLARINDA YAPILACAK BİTKİSEL ÜRETİME YÖNELİK DESTEKLEMELER İLE DİĞER BAZI TARIMSAL DESTEKLEMELERE ÖDEME YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2024/39)'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2025/13) YAYIMLANDI
2025-2027 YILLARINDA YAPILACAK BİTKİSEL ÜRETİME YÖNELİK DESTEKLEMELER İLE DİĞER BAZI TARIMSAL DESTEKLEMELERE ÖDEME YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2024/39)'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2025/42)

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğ, ülkemizde bitkisel üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkıda bulunmak, sürdürülebilirliği ve arz güvenliğini sağlamak, kayıtlılığı arttırmak, bitkisel üretimde kimyasal ilaç kullanımını azaltmak, insan sağlığının ve doğal dengenin korunması için çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesini sağlamak, organik arı ürünleri üreticiliğini geliştirmek, tarımsal ürünlerin lisanslı depolarda sağlıklı depolama imkânına kavuşmasını sağlamak üzere gerçek ve tüzel kişiler ile tarımsal yayım ve danışmanlık sistemini çoğulcu, etkin ve verimli bir yapıya kavuşturmak üzere tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlara destekleme yapılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

(2) Bu Tebliğ, 28/8/2024 tarihli ve 8859 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretim Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda yer alan destekleme ödemelerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 7 nci, 9 uncu ve 19 uncu maddeleri ile 28/8/2024 tarihli ve 8859 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretim Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karara dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Alternatif uygulama: Patates siğili hastalığından etkilendiği tespit edilen ve karantina uygulanan bulaşık alanlarda, patates ve solanaceae familyasına ait bitkiler ile toprak parçası taşıyacak yumrulu bitkiler, fide ve fidan gibi üretim materyalleri dışındaki bitkisel ürünlerin yetiştirilmesi ya da bu alanlarda nadas uygulanması ile oluşturulan güvenlik kuşağında patates, fide, fidan dışında diğer tüketim amaçlı alternatif ürünlerin yetiştirilmesi ya da nadas uygulanmasını,

b) Arıcı: 1/12/2004 tarihli ve 5262 sayılı Organik Tarım Kanununda tanımlanan müteşebbislerden organik arıcılık yapan kayıtlı gerçek veya tüzel kişileri,

c) Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS): Arıcılık işletmelerinde kimliklendirilmiş arı kolonilerine ait tüm bilgilerin Bakanlık veri tabanında kayıt altına alındığı, izlendiği ve raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,

ç) Arılık: Arılı kovan ile ekipmanların bulunduğu açık ya da kapalı tesis ve alanları,

d) Arılı kovan: Yumurtlayan ana arısı bulunan ve üretim faaliyetlerinin sürdürüldüğü aktif dönemde en az 3-4'ü açık/kapalı yavrulu, 5-6 ve üzeri arılı çerçeve (eski tip kolonilerde çerçeve aranmaz) ihtiva eden bal arısı kolonisini,

e) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

- f) Bakanlık kayıt sistemi: Bakanlık tarafından oluşturulan ve çiftçiler ile tarımsal üretime ilişkin verilerin kayıt altına alındığı tüm tarımsal veri tabanlarını,
- g) Banka: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünü,
- ğ) BBMD: Biyolojik ve/veya biyoteknik mücadele desteğini,
- h) Bireysel sertifikasyon: Gerçek veya tüzel kişilerin kendi tasarrufu altındaki alanlarda ürettikleri ürünlerin, kendi adlarına sertifikalandırılmasını,
- ı) Bitki Koruma Ürünü (BKÜ): Bitkileri veya bitkisel ürünleri tüm zararlı organizmalara karşı korumak veya bu tür organizmaların etkilerini engellemek, büyüme düzenleyicileri gibi maddelerin besin ögesi olarak fonksiyonu hariç, bitkilerin yaşam fonksiyonlarını etkilemek, kendisine ait özel düzenlemesi bulunmayan ancak, bitkisel ürünleri koruyucu olarak kullanılan, istenmeyen bitki veya bitki kısımlarını yok etmek, istenmeyen bitki gelişimini kontrol etmek veya önlemek amacıyla kullanıcıya bir veya daha fazla aktif madde içeren bir formülasyon halinde sunulan aktif madde ve preparatları,
- i) BÜGEM: Bakanlık Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünü,
- j) Çeltik Komisyonu: 11/6/1936 tarihli ve 3039 sayılı Çeltik Ekimi Kanunu kapsamında kurulan komisyonu,
- k) Çiftçi: Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresi tarımsal üretim yapan gerçek ve tüzel kişileri,
- l) Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS): Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçilerin kayıt altına alındığı tarımsal veri tabanını,
- m) Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA): ÇMVA işletmelerinin fiziki durum, varlık, gelir, gider ve faaliyetlerine ilişkin muhasebe verilerinin toplanması, depolanması ve istatistiki değerlendirmelerinin yapılması amacıyla oluşturulan sistemi,
- n) ÇKS Yönetmeliği: 27/5/2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğini,
- o) ÇKS Belgesi: Düzenleme tarihi itibarıyla çiftçilerin ÇKS’de yer alan bilgilerini gösterir belgeyi,
- ö) ÇMVA Sistemi: ÇMVA işletmelerin katılım anlaşması imzalayarak ÇMVA kapsamında toplanan bilgilerinin kayıt altına alındığı veri tabanını,
- p) ÇMVA Anket Formu: ÇMVA işletmelerin fiziki ve ekonomik bilgilerinin toplanması için hazırlanan, Avrupa Birliği uygulamaları ile uyumlu soru formunu,
- r) ÇMVA İcmal 1: İl Müdürlüğü tarafından hazırlanan, ÇMVA işletmesi detayında ÇMVA sistemine katılım primi desteği hak edişlerini gösteren ve bir örneği EK-27’de yer alan belgeyi,
- s) ÇMVA İcmal 2: İl Müdürlüğü tarafından İcmal 1’deki bilgilere göre hazırlanan, ilçe detayında ÇMVA sistemine katılım primi desteği hak edişlerini gösteren ve bir örneği EK-28’de yer alan belgeyi,
- ş) ÇMVA İcmal 3: İl Müdürlüğü tarafından İcmal 1’deki bilgilere göre hazırlanan, il detayında ÇMVA sistemine katılım primi desteği hak edişlerini gösteren ve bir örneği EK-29’da yer alan belgeyi,
- t) ÇMVA işletmesi: Yasal durumu ne olursa olsun, sahip olduğu, ortakçılık, yarıcılık ya da kiralama şeklinde tuttuğu arazide kendi adına bitkisel üretim, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, büyükbaş hayvan yetiştiriciliği, kümes hayvancılığı, ipek böcekçiliği, arıcılık veya karma üretim yapan, eşik değer veya üzeri ekonomik büyüklükteki, tek yönetim altında bulunan ekonomik birimi,
- u) ÇMVA Katılım Anlaşması: Verilerin, ÇMVA veri toplama usullerinin uygulanarak toplanacağına ilişkin il/ilçe müdürlüğü ve ÇMVA işletmesi arasında bir yıllık süreyle imzalanan, her iki tarafın görev ve sorumluluklarını düzenleyen EK-26’da yer alan belgeyi,
- ü) ÇMVA sistemine katılım primi desteği: Katılım anlaşması imzalayarak ÇMVA sistemine dâhil olan, muhasebe yılı süresince tarımsal faaliyetlerine ilişkin verilerini veri toplayıcılarıyla paylaşan ve verileri sisteme kaydedildikten sonra ÇMVA Sorumlu Birimi tarafından kontrolü sağlanan işletmelere, her yıl belirlenen miktarda yapılan ödemeyi,
- v) ÇMVA muhasebe yılı: İlgili muhasebe yılı 1 Ocak – 31 Aralık zaman aralığını,
- y) ÇMVA Sorumlu Birim: Bakanlık Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü,
- z) ÇMVA veri toplayıcısı (anketör): ÇMVA verilerinin ÇMVA işletmesinden anket formu yoluyla toplanmasından ve kontrolünden sorumlu, bu konuda sorumlu birimden eğitim almış olan Bakanlık teknik personelini,

aa) Destek katsayı değeri: Temel, planlı üretim ve üretimi geliştirme destekleri için tarımsal üretimde kullanılan mazot ve gübre maliyeti baz alınarak belirlenen tutarı,

bb) Destek katsayısı: Temel, planlı üretim ve üretimi geliştirme destekleri için tarımsal üretimde kullanılan mazot ve gübre maliyeti baz alınarak oluşturulan ürün kategorilerine göre belirlenen rakamı,

cc) Diğer ürünler: Kurul tarafından belirlenen planlama kapsamındaki ürünlerin dışında kalan ürünleri,

çç) EKK: Elektronik kayıt kuruluşunu,

dd) Elektronik Ürün Senedi (ELÜS): Lisanslı depo işletmesince, elektronik kayıt kurallarına uygun olarak sistem üzerinde oluşturulan elektronik kaydı,

ee) ELÜS İhraç Formu: Lisanslı depo işletmesi tarafından düzenlenen ve elektronik ürün senedinin temsil ettiği ürüne ilişkin bilgileri içeren delil niteliğini haiz matbu belgeyi,

ff) e-Devlet Kapısı: e-Devlet hizmetlerinin son kullanıcıya farklı erişim kanallarından tek noktadan bütünleşik olarak sunulduğu ortak elektronik platformu,

gg) EYDB: Bakanlık Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığını,

ğğ) Faydalı böcek: Biyolojik evresinin herhangi bir dönemini zararlı organizma üzerinde geçiren parazitöitleri ve bu zararlı organizmanın popülasyonunu sınırlayabilen predatörleri,

hh) Feromon: Feromon adı altında ruhsatlandırılmış BKÜ'leri,

ıı) Feromon+Tuzak: Feromon+Tuzak adı altında ruhsatlandırılmış BKÜ'leri,

ii) Fidan: Destekleme kapsamında yer alan sertifikalı/standart fidanı,

jj) Fidan sertifikası: Fidana ait bilgileri içeren ve Bakanlıkça yetkilendirilen sertifikasyon kuruluşlarınca düzenlenen belgeyi,

kk) Fidan üreticisi: 15/5/2009 tarihli ve 27229 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde fidan üretici belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

ll) Geçiş süreci: 18/8/2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre faaliyete başlanmasından ürünün organik olarak sertifikalandırılmasına kadar geçen dönemi,

mm) Geçiş süreci-1: Organik tarıma başlangıçta, geçiş sürecinin 1 inci yılında olan ürünü,

nn) Geçiş süreci-2: Organik tarıma başlangıçta, geçiş sürecinin 2 nci yılında olan ürünü,

oo) Geçiş süreci-3: Organik tarıma başlangıçta, geçiş sürecinin 3 üncü yılında olan ürünü,

öö) Gelişme raporu: Proje yürütücüsü tarafından hazırlanan ve projenin belirli dönemlerindeki faaliyetleri, talepleri ve harcama belgelerini içeren raporu,

pp) Gezgin arıcı: Farklı çiçeklenme dönemlerindeki bitkilerin nektar ve polenleri ile salgı kaynaklarından üst düzeyde faydalanmak ve kış şartlarından arılarını korumak amacıyla kolonilerinin yerini değiştiren arıcıyı,

rr) GKGM: Bakanlık Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

ss) Güvenlik kuşağı: Patates siğili hastalığı ile bulaşık alana bitişik komşu tarlaları (bulaşık alana bitişik nehir, yol, dere, sulama kanalı gibi tabi engeller güvenlik kuşağı sayılır, sonraki alanlar güvenlik kuşağı sayılmaz.),

şş) Grup sertifikasyonu: Üretici örgütü veya müteşebbis çatısı altında sözleşmeyle bir araya gelen üreticilerin ürettiği ürünlerin, üretici örgütü veya müteşebbis adına sertifikalandırılmasını,

tt) Gübre Takip Sistemi (GTS): Tarımda kullanılan gübrelerin, üretim veya ithalatından son kullanıcıya kadar bütün tedarik zincirinin izlenebilirliğinin sağlanması amacıyla oluşturulan web tabanlı uygulamayı,

~~uu) Hayvan Kayıt Sistemi: Hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı ve hareketlerinin izlendiği bilgisayar destekli, Bakanlık bünyesinde oluşturulmuş veri tabanlarını,~~

uu) HBS: Bakanlık tarafından oluşturulan Hayvan Bilgi Sistemini,

üü) Hayvan pasaportu: Bakanlıkça belirlenen hayvana ait bilgileri içeren il/ilçe müdürlüğü veya yetkilendirilmiş kurum veya kuruluş tarafından düzenlenen imzalı belgeyi,

vv) İl ÇMVA komisyonu: İl müdürü veya il müdür yardımcısı başkanlığında, koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü ve il müdürlüğünde veri toplayıcı olarak görevlendirilen bir personelden oluşan ve işletmelerin seçilmesinden, formların ön değerlendirilmesinden, ihtilafların incelenerek

sonuçlandırılmasından, gerekli durumlarda ihtilafların ÇMVA Sorumlu Birimine iletilmesinden, ödemeye esas icmallerin onaylanmasından sorumlu komisyonu,

yy) İl ÇMVA koordinatörü: Sistemin kurulduğu illerdeki il müdürlüğü koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürünü,

zz) İl/ilçe keşif komisyonu: ÇKS Yönetmeliğine dayanılarak oluşturulan il/ilçe keşif komisyonunu,

aaa) İl/ilçe müdürlüğü: Bakanlık il/ilçe müdürlüğünü,

bbb) İl/ilçe tahkim komisyonu: ÇKS Yönetmeliğine dayanılarak oluşturulan il/ilçe tahkim komisyonunu,

ccc) İl/ilçe tespit komisyonu: ÇKS Yönetmeliğine ve/veya KOBÜKS Yönetmeliğine dayanılarak oluşturulan il/ilçe tespit komisyonunu,

ççç) İl teknik komitesi: TYDY ile her ilde oluşturulan tarımsal yayım ve danışmanlık il teknik komitesini,

ddd) İTUB: Bakanlık il müdürlükleri iyi tarım uygulamaları birimlerini,

eee) İTUD: İyi tarım uygulamaları desteğini,

fff) İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmelik (İTUY): 7/12/2010 tarihli ve 27778 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İyi Tarım Uygulamaları Hakkında Yönetmeliği,

ggg) İyi Tarım Uygulamaları (İTU): İTUY’a göre yapılan tarımsal faaliyeti,

ğğğ) İTU Sertifikası: İTUY’a uygun olarak düzenlenmiş belgeyi,

hhh) Kapama bahçe: Destekleme kapsamında yer alan türlerin fidanları kullanılarak dikim normlarına uygun olarak tesis edilmiş alanı,

ııı) Kapalı ortamda bitkisel üretim: Kapalı ortamda bitkisel üretim ünitesinde gerçekleştirilen bitkisel üretimi,

iii) Kapalı Ortamda Bitkisel Üretim Kayıt Sistemi (KOBÜKS): 16/3/2024 tarihli ve 32491 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kapalı Ortamda Bitkisel Üretim Kayıt Sistemi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından oluşturulan kayıt sistemini,

jjj) Kapalı ortamda bitkisel üretim ünitesi: Kapalı ortamda bitkisel üretim işletmesi içerisinde bitkinin gereksinim duyduğu ışık, ısı, nem, hava akışı, karbondioksit (CO₂), bitki besin maddeleri gibi çevre koşullarının yapay yollarla kısmen ya da tamamen oluşturulup denetim altında tutulduğu, aynı üreticinin tasarrufunda bulunan alçak tünel, yüksek tünel, sera, çadır, konteyner, prefabrik yapılar ile ahşap, betonarme, çelik, plastik gibi yapı elemanları kullanılarak yatay veya dikey olarak inşa edilmiş birbirinden bağımsız kapalı üretim ortamını,

kkk) Kaplanmış tohum: Kullanılacak tohum miktarını azaltmak, tohum ekimini kolaylaştırmak ve mekanizasyona uygun hale getirmek, tohumları toprak kökenli hastalıklara ve zararlılara karşı korumak, tohumların çimlenme kapasitelerini artırmak ve besin maddesi sağlamak amacıyla farklı etkilere sahip preparatlarla farklı oranlarda muamele edilmiş tohumları,

III) Karar: 28/8/2024 tarihli ve 8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanı Kararı^ı,

mmm) Kurul: 14/9/2023 tarihli ve 32309 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde tanımlanan Tarımsal Üretimin Planlanması Kurulunu,

nnn) Lisanslı depo: 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında tarım ürünlerinin sağlıklı koşullarda muhafazası ve ticari amaçla depolanması hizmetlerini sağlayan tesisleri,

ooo) Lisanslı depo işletmesi: 5300 sayılı Kanun kapsamında ürünlerin depolanmasıyla iştigal eden ve geçerli bir lisans belgesine sahip anonim şirketi,

ööö) Merkez Teknik Komitesi: TYDY ile merkezde oluşturulan tarımsal yayım ve danışmanlık merkez teknik komitesini,

ppp) Muvafakatname-1: EK-10’da yer alan belgeyi,

rrr) Nadas: Tarım arazisinin bir sonraki üretim yılına hazırlık amacıyla toprak işleme yapılarak dinlenmeye bırakılmasını,

sss) OAKD: Organik arılı kovan desteklemesini,

şşş) Organik gübre: Bitki besin maddelerini bünyesinde organik bileşikler halinde bulunduran, toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerini düzelterek, bitki besin maddelerinin yarıyışlılığını artırmak suretiyle alımını kolaylaştıran bitkisel ve/veya hayvansal kökenli atık ve/veya artıklardan elde edilen ürünleri,

ttt) Organomineral gübre: Organik muhtevanın ve/veya organik gübrelerin bir veya birden fazla birincil, ikincil veya mikro bitki besin maddeleri ile karışımı veya reaksiyonu ile elde edilmiş ürünleri,

uuu) Organik statü: Geçiş sürecini tamamlamış organik ürünü,

üüü) Organik Tarım Bilgi Sistemi (OTBİS): Organik tarım yapan çiftçi, arazi, ürün, kontrol bilgileri, hayvansal üretim ve sertifika bilgilerinin bulunduğu Bakanlıkça oluşturulan veri tabanını,

vvv) Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik (OTY): 18/8/2010 tarihli ve 27676 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliği,

yyy) Organik tarım: OTY’ye göre yapılan tarımsal faaliyeti,

zzz) Organik tarım birimi (OTB): Bakanlık il müdürlükleri organik tarım birimlerini,

aaaa) OTD: Organik tarım desteğini,

bbbb) Planlama kapsamındaki ürünler: Kurul tarafından belirlenen ve tarımsal üretim planlaması kapsamında desteklenen; arpa, aspir, ayçiçeği (yağlık), buğday, kolza (kanola), fasulye (kuru), mercimek, mısır (dane), nohut, pamuk (kütü), patates, soğan (kuru), soya ve yem bitkilerini,

cccc) Serbest tarım danışmanı: Kendi nam ve hesabına çalışmak suretiyle tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunan, TYDY’de belirtilen hükümlere göre sertifikalandırılan ve tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetleri ile ilgili mevzuatına göre yetkilendirilen kişileri,

çççç) Sertifikalı fidan: Yurt içinde üretilip yetkili kuruluşlarca düzenlenen fidan sertifikasında, fidan sınıfı “sertifikalı” olarak belirtilen fidanı,

dddd) Sertifikalı tohum: Yurt içinde üretilip sertifikalandırılan süper elit, ön elit, elit, orijinal/temel ve sertifikalı sınıfındaki tohumluğu,

eeee) SGK: Sosyal Güvenlik Kurumunu,

ffff) Standart fidan: Yurt içinde üretilip yetkili kuruluşlarca düzenlenen fidan sertifikasında, fidan sınıfı “standart” olarak belirtilen fidanı,

gggg) Su Ürünleri Kayıt Sistemi: Su ürünleri yetiştiriciliği ile ilgili bilgilerin merkezi bir veri tabanında kayıt altına alındığı, destekleme ödemelerinin uygulandığı, izlendiği ve raporlandığı kayıt sistemini,

ğğğğ) Su ürünleri yetiştiricilik belgesi: Su ürünleri üretim faaliyetinde bulunan yetiştiricilere, Bakanlık Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen belgeyi,

hhhh) Tarım arazisi: ÇKS ve/veya ÖKS/KOBÜKS ve/veya OTBİS’te kayıtlı olan arazileri,

ıııı) Tarım danışmanı: Sivil toplum örgütlerinde, ziraat odalarında istihdam edilen veya tarımsal danışmanlık hizmeti yürütmek üzere kendi nam ve hesabına çalışan ve TYDY’de belirtilen hükümlere göre sertifikalandırılmış kişileri,

ııııı) Tarım danışmanı sertifikası: TYDY hükümlerine göre tarımsal danışmanlık hizmetini yerine getirecek olan kişilere verilen sertifikayı,

jjjj) Tarımsal danışmanlık hizmetleri: Sivil toplum örgütleri, ziraat odaları ve serbest tarım danışmanlarınca tarımsal işletmelerin; tarımsal bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanmasına yönelik olarak ücret karşılığında yürütülen hizmetleri,

kkkk) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi (TDYB): TYDY’de belirlenen şartları yerine getiren kişi ve kuruluşların tarımsal danışmanlık hizmeti verebileceklerini belirten tarımsal danışmanlık yetki belgesini,

llll) Tarımsal işletme: Üretim faktörlerini kullanarak, bitkisel ve/veya hayvansal ve/veya su ürünlerinin üretimi için tarımsal faaliyet yapan veya söz konusu tarımsal faaliyete ilave olarak işleme, depolama, muhafaza ve pazarlamaya yönelik faaliyetlerde bulunan işletmeyi,

mmmm) Tarım parseli: Tarım arazisi sınırları içerisinde kalan ve salt tarımsal üretim faaliyeti gerçekleştirilen her bir arazi parçasını,

nnnn) Tarımsal faaliyet: Tarım arazisi üzerinde tarımsal üretim kaynaklarını fiilen kullanarak bitkisel ürünlerin üretilmesi veya yetiştirilmesi,

oooo) Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği (TYDD): Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlara, sunduğu tarımsal danışmanlık hizmeti için ödenen desteği,

öööö) Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik (TYDY): 8/9/2006 tarihli ve 26283 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliği,

pppp) TBS: Tarım Bilgi Sistemini,

rrrr) Tohumluk sertifikası: Tohumluğun sınıf ve kademesini belirten, Bakanlık tarafından görevlendirilmiş/yetkilendirilmiş sertifikasyon kuruluşlarınca düzenlenen belgeyi,

ssss) Tohum üreticisi: Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde tohum üretici belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

şşşş) Tohumluk: Bitkilerin çoğaltımı için kullanılan tohum, yumru, fide, fidan, çelik gibi generatif ve vejetatif bitki kısımlarını,

tttt) Tohumluk analiz raporu: Tohumlukların laboratuvar analizlerinin sonuçlarının gösterildiği raporu,

uuuu) Tohumluk bayisi: Tohumculuk Sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği çerçevesinde tohumluk bayisi belgesi almış olan gerçek veya tüzel kişileri,

üüüü) Toprak düzenleyici: Asıl amacı toprağın fiziksel veya kimyasal yapısını iyileştirmek olan organik veya mineral yapıda olan maddeleri,

vvvv) TRGM: Bakanlık Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü,

yyyy) Tül: Örtüaltı/Kapalı ortamda bitkisel üretimde üretim ünitelerine zararlı organizma girişini önlemek amacı ile kullanılan 40-70 mesh ölçüsünde pamuk, iplik veya sentetik tül dokumayı,

zzzz) TYD Kuruluşları: Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği kapsamına alınan TDYB’ye sahip ziraat odası, üretici örgütleri ve kooperatifleri,

aaaaa) TYDBİS: Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Bilgi Sistemini,

bbbbb) Ücret hesap pusulası: 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 37 nci maddesi kapsamında düzenlenen pusulayı,

ccccc) Üretici: Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresi tarımsal üretim yapan gerçek ve tüzel kişileri,

ççççç) Üretici Kayıt Defteri (ÜKD): 3/12/2014 tarihli ve 29194 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre; bitkisel üretim faaliyetinde, üretici ve ürün bilgileri ile uygulanan bitki koruma ürünlerinin reçetesi, temin edildiği bayi, uygulama tarihi ve uygulayıcı bilgilerinin yer aldığı taraflarca imzalanan belgeyi,

dddddd) Üretim yılı: Tek yıllık ürün türleri için ürünün hasat edildiği yılı, çok yıllık ürün türleri için ekim dikim tarihi ile son hasat tarihi arasındaki her bir yılı,

eeeeee) Üretici örgütü: 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş üretici birlikleri, 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununa göre kurulan tarım kredi kooperatifleri ve birlikleri, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulmuş ve kuruluşuna Bakanlıkça izin verilen üretici örgütleri ile 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna tabi tarım satış kooperatifleri ve birliklerini,

ffffff) Ürün sertifikası: OTY hükümlerine uygun olarak üretilen ürün ve girdilere düzenlenen sertifikayı,

gggggg) Yerleşim yeri adresi: 23/11/2006 tarihli ve 2006/11320 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Adres Kayıt Sistemi Yönetmeliğine göre sürekli kalma niyetiyle oturulan yeri,

ğğğğğ) Yetkilendirilmiş kuruluş: Organik tarım veya İTÜ kapsamında kontrol ve/veya sertifikasyon kuruluşu olarak Bakanlık tarafından yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

“hhhhh) Birinci derece tarımsal amaçlı örgüt: 28/11/2023 tarihli ve 32383 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Amaçlı Örgütlerin Derecelendirilmesine İlişkin Yönetmelik kapsamında birinci derece tarımsal örgüt belgesi alan tarımsal amaçlı örgütleri,

ııııı) KOBÜKS Belgesi: Düzenleme tarihi itibarıyla çiftçilerin KOBÜKS’de yer alan bilgilerini gösterir belgeyi,

iiii) KOBÜKS Yönetmeliği: 16/3/2024 tarihli ve 32491 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kapalı Ortamda Bitkisel Üretim Kayıt Sistemi Yönetmeliğini,” ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Desteklemeye İlişkin Esaslar

Genel hükümler

MADDE 4- (1) Desteklemelerden yararlanmak için destekleme uygulamalarında ayrıntıları verilen Bakanlık kayıt sistemlerine ilgili üretim yılında kayıtlı olma şartı aranır.

(2) Temel ve planlı üretim desteklemelerinde il/ilçe müdürlüğü tarafından her üretim yılında planlama kapsamındaki ürünlerin üretildiği alanların tamamı, planlama kapsamında olmayan ürünlerin üretim alanları ise örnekleme yöntemiyle kontrol edilir. Yapılacak kontrollerde Coğrafi Bilgi Sistemleri, uzaktan algılama, insansız hava aracı gibi teknolojik imkânlar ve/veya yerinde tespit yöntemleri kullanılır.

(3) Temel, planlı üretim ve üretimi geliştirme **ve biyolojik ve/veya biyoteknik mücadele desteği** destekleme tutarı, destek katsayı değeri ile destek katsayısının çarpımı sonucu elde edilir.

(4) ~~8 inci, 9 uncu, 11 inci ve 12 nci maddelerdeki desteklerde ödeme tutarı, Kararda belirtilen tutar esas alınarak hesaplanır.~~

Temel destek

MADDE 5- (1) İlgili üretim yılında, planlama kapsamındaki ürünleri Karar ekindeki listede yer alan havzalarda üreten çiftçilere ÇKS’ye **/ÖKS/KOBÜKS’e** kayıtlı tarım arazisi dikkate alınarak Kararda Tablo 1’de belirtilen kategorilere göre hesaplanan tutar üzerinden destek ödemesi yapılır.

(2) Planlama kapsamına alınmayan ürünlere ise havzaya bakılmaksızın Kararda Tablo 1’de belirtilen kategoriye göre hesaplanan tutar üzerinden destek ödemesi yapılır.

(3) Bir üretim yılında aynı arazi üzerinde birden fazla ürün/üretim olması durumunda, sadece biri için ödeme yapılır. Destekleme ödemesinde, hesaplanan tutarı yüksek olan ürün/üretim esas alınır. **Ancak ikinci ürün olarak soya üretilmesi durumunda, diğer ürün/üretilimlerden tutarı yüksek olana yapılacak ödemeye ilave olarak, temel destek ödenir.**

(4) Tarım arazisinin aynı üretim yılında birden fazla çiftçi tarafından kullanılması halinde destekleme ilk üretimi yapan çiftçiye verilir. İlk üretimi yapan çiftçinin desteği talep etmemesi durumunda, takip eden ve müracaatı bulunan çiftçiye ödenir.

(5) Nadas alanlarına Kararda belirtilen destek katsayısı ile destek katsayı değerinin çarpımı sonucu hesaplanan tutar üzerinden destek ödemesi yapılır.

(6) **Kapalı ortamda bitkisel üretim ünitelerinde üretim yapan kadın veya son takvim gününde 41 yaşından gün almamış çiftçilere, KOBÜKS’e kayıtlı kapalı ortamda bitkisel üretim (alçak tünel hariç) alanları için ayrıca 3 katsayı ile ilave temel destek ödemesi yapılır.**

Planlı üretim desteği

MADDE 6- (1) Planlama kapsamındaki ürünleri Karar ekindeki listede ilan edilen tarım havzalarında üreten çiftçilere ÇKS’ye kayıtlı tarım arazisi dikkate alınarak Kararda Tablo 2’de belirtilen kategorilere göre hesaplanan tutar üzerinden destek ödemesi yapılır.

a) Bir üretim yılında aynı arazi üzerinde birden fazla ürün/üretim olması durumunda bütün ürün/üretilimler için destek ödemesi yapılır.

b) Kütlü pamuk üretiminin desteklenmesi kapsamında;

~~1) Çiftçi adına düzenlenmiş yurt içinde üretilip sertifikalandırılmış tohum satış faturası ile tohum sertifika fotokopisi istenir. Sertifikalı tohum ekim normu 2,5 kg/da olarak belirlenmiştir.~~ **“Çiftçi adına düzenlenmiş, yurt içinde üretilip sertifikalandırılmış tohumla ait sertifikanın tarih ve numarası yazılı olan tohum satış faturası istenir.”**

2) İlgili üretim yılı ekilişleri için kütlü pamuk tohumluk satış faturası bir önceki yılın 1 Eylül tarihi ile ilgili üretim yılının 15 Temmuz tarihi arasında düzenlenmiş olmalıdır. Fatura tarihi ekim dönemi sonrasına ait olamaz.

3) Ekim dönemi aralığı gerekli görüldüğü hallerde il/ilçe tahkim komisyonunca belirlenir.

4) ~~Beyan edilen tohum sertifikasının tarihi üzerinden bir yıl geçmiş olması halinde "Tohumluk Analiz Raporu" istenir. Tohumluk analiz raporu bir yıldan eski olamaz.~~ **"Fatura tarihi itibarıyla sertifika bir yılını doldurmuş ise fatura tarihinden önce alınmış geçerli "Tohumluk Analiz Raporu" istenir."**

5) Tohum sertifikalarının ve/veya tohumluk analiz raporunun düzenlenme tarihi, tohumun ekiliş tarihinden ve sertifikalı tohum faturasının tarihinden önce olmak zorundadır.

(2) Yem bitkileri üretiminin desteklenmesi kapsamında;

a) Kararda yer alan birinci ve ikinci grup yem bitkileri üretimini yapan çiftçilere **ÇKS'ye kayıtlı tarım arazisi dikkate alınarak** planlı üretim desteği ödemesi yapılır.

b) Destekleme kapsamında değerlendirilecek yem bitkilerinin toplam ekiliş alanı en az **5 1** dekarıdır. Desteklemeye esas vejetatif gelişim gösteren alanın **5 1** dekarın altında olmaması koşulu ile değerlendirmeye alınır.

c) Kaba yem elde etmek amacıyla ekilişi yapılan yem bitkilerinin yeşil olarak biçilmesi, silaj yapılması ve/veya otlatılması **ve sadece fiğ, yulaf, çavdar ve tritikalenin yeşil ot/dane olarak hasat edilmesi** halinde desteklemeye esas EK-9'da yer alan Kontrol Tutanağı düzenlenir.

ç) Silajlık mısır, silajlık soya, sorgum otu, sudan otu ve sorgum-sudan otu melezi ekilişlerinde silaj yapmak amacı ile hasat edilmesi halinde destekleme ödemesi yapılır.

d) ~~Çok yıllık yem bitkilerinden yonca ve yapay çayır mera için dört yıl, korunga ve üçgül için üç yıl süreyle destekleme ödemesi yapılır.~~

d) Çok yıllık yem bitkilerinden yonca, korunga, üçgül ve yapay çayır-mera ekilişleri için, hasat döneminde yapılan kontroller sonucunda bitkinin vejetatif gelişimini sürdürdüğü ve verimliliğinin devam ettiği tespit edilen alanlara, ekiliş yılına bakılmaksızın destekleme ödemesi yapılır."

e) ~~Çok yıllık yem bitkisi ve yapay çayır mera ekilişi kapsamında destekleme ödemesi yapılan bir arazinin satış veya kiralama yoluyla el değiştirmesi durumunda; devralan çiftçinin kaldığı yıldan itibaren desteklemeden yararlanabilmesi için Bakanlık kayıt sistemine kayıt ve/veya güncellemelerini yaptırması ve destekleme şartlarını devam ettirmesi gerekmektedir.~~

f) Yapay çayır mera tesisleri için üniversiteler, bölgede bulunan Bakanlık tarımsal araştırma enstitüleri veya il müdürlüklerince o ilin ekolojisine uygun hazırlattırılan yapay çayır mera karışımları proje dâhilinde uygulamaya konularak destekleme kapsamına alınır. Hazırlanan EK-8'de yer alan Yapay Çayır-Mera Üretim Projesi il/ilçe müdürlüğünce onaylanır. Yapay çayır mera tesisinde vejetatif gelişmesi tamamlanarak hasat olgunluğunda hasat edildiğinde ya da uygun otlatma olgunluğunda otlatma yapıldığında desteklemeye esas EK-9'da yer alan Kontrol Tutanağı düzenlenir.

g) Tek ve çok yıllık baklagil yem bitkileri ile buğdaygil yem bitkilerinin birbirleri veya kendi aralarındaki karışımlarından yapılan ekilişlerde, ilin ekolojisine uygun karışım oranları üniversiteler veya bölgede bulunan Bakanlık tarımsal araştırma enstitülerinin görüşü alınarak ya da il müdürlüklerince tahkim komisyonu kararıyla belirlenir.

ğ) Kararda süt havzası olarak belirlenen illerde yem bitkisi üreten çiftçilere ürünün bulunduğu kategoriye karşılık gelen destek katsayısının %50'si kadar ilave planlı üretim desteği ödemesi yapılır.

(3) Yeraltı su kısıtının ilan edildiği yerlerde uygulanan desteklemeler kapsamında;

a) Bakanlıkça Aksaray ili; Eski, Gülağaç, Güzeyurt, Merkez, Sultanhanı, Ankara ili; Bala, Haymana, Gölbaşı, Şereflikoçhisar, Eskişehir ili; Alpu, Beylikova, Çifteler, Mahmudiye, Mihalicçık, Sivrihisar, Hatay ili; Kumlu, Reyhanlı, Karaman ili; Ayrancı, Kazımkarabekir, Merkez, Kırşehir ili; Boztepe, Mucur, Konya ili; Akören, Akşehir, Altınekin, Cihanbeyli, Çumra, Derbent, Doğanhisar, Emirgazi, Ereğli, Güneysınır, Halkapınar, Kadınhanı, Karapınar, Karatay, Kulu, Meram, Sarayönü, Selçuklu, Tuzlukçu, Mardin ili; Artuklu, Derik, Kızıltepe, Nevşehir ili; Acıgöl, Derinkuyu, Gülşehir, Niğde ili; Altınhisar, Bor, Çiftlik, Merkez ve Şanlıurfa ili; Viranşehir ilçeleri tarımsal yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğu havzalar olarak belirlenmiştir.

b) Tarımsal yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğu belirlenen havzalarda yer alan sulu tarım arazilerinde, ilgili üretim yılında Kararda Tablo 3'de belirtilen ürünleri üreten çiftçilere ürüne

karşılık gelen kategoriye göre hesaplanan tutar üzerinden planlı üretim desteğine ilave olarak yeraltı su kısıtı destek ödemesi yapılır.

~~c) Tarımsal yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğu belirlenen havzalarda damla sulama ile sulanan alanlar hariç dane mısır destekleme ödemesi yapılmaz.~~

Üretimi geliştirme destekleri

MADDE 7- (1) Sertifikalı tohum kullanım desteği:

a) İlgili üretim yılında ÇKS'ye kayıtlı tarım arazilerinde yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumu kullanarak ekim/dikim yapan çiftçilere, sertifikalı tohum kullanılan tarım arazisi alanı dikkate alınarak Kararda Tablo 4'de belirtilen destek katsayısına göre hesaplanan tutar üzerinden ödenir.

1) Çavdar, çeltik, susam, tritikale, yer fıstığı ve yulaf tüm havzalarda,

2) Planlama kapsamındaki ürünlerden arpa, buğday, fasulye (kuru), mercimek, nohut, aspir, kolza (kanola), patates, soya ile yem bitkisi grubu ürünlerinden fiğ, korunga, yem bezelyesi ve yonca Karar ekindeki listede yer alan havzalarda,

3) ~~Ayçiçeği (yağlık), mısır (dane), pamuk (kütü) ve patates ürünlerinin kamu araştırma enstitüleri ve üniversiteler tarafından yurt içinde ıslah edilerek tescil edilen çeşitlerine Karar ekindeki listede yer alan havzalarda destekleme ödemesi yapılır. Patates ürünü için Kararda belirtilen destek katsayısına ilave destekleme ödemesi yapılır.~~

3) 2026 üretim yılından itibaren, Karar ekindeki listede yer alan havzalarda, ayçiçeği (yağlık) ürününde kamu araştırma enstitüleri ve üniversiteler tarafından yurt içinde ıslah edilerek tescil edilmiş, mısır, soya ve patates ürünlerinde ise yurt içinde ıslah edilerek tescil edilmiş çeşitlerin yurt içinde üretilip sertifikalandırılmış tohumlarını kullanarak ekim/dikim yapılması halinde, Kararda Tablo 5'te belirtilen destek katsayısı esas alınarak sertifikalı tohum kullanım desteği ödenir."

b) Desteklemeye tabi alan, faturada belirtilen tohum miktarının aşağıdaki tabloda yer alan ürünlere ait ekim normuna bölünmesi ile ortaya çıkan alandan büyük olamaz, büyük olması durumunda ekim normuna bölünmesi ile ortaya çıkan alan esas alınır, küçük olması durumunda ise ÇKS'ye kayıtlı alan esas alınır.

Ürünler	Ekim Normu (kg/da)
Patates	350
Arpa, Buğday, Çavdar, Tritikale	23
Çeltik, Yulaf	22
Nohut, Mercimek	14
Fiğ, Korunga, Fasulye (kuru), Soya, Yem Bezelyesi	10
Yer Fıstığı	8
Aspir	4
Mısır (dane), Yonca	3
Susam	1,5
Ayçiçeği (yağlık), Kolza (Kanola)	0,4
Pamuk (kütü)	2,5

c) Kaplanmış tohumlar için faturada yer alan kaplanmamış tohum miktarı desteğe esas alınır.

ç) Sertifikasyon kuruluşları, düzenlemiş oldukları sertifikalara ait bilgileri, TBS'de yer alan sertifika veri tabanına kaydeder. Sisteme tanıtılmamış sertifikalar üzerinden destekleme ödemesi yapılmaz.

d) Desteklemeye esas satış faturalarının ilişkili olduğu sertifikalardaki miktarın aşılmaması TBS'de kontrol edilir.

1) Sertifika miktarını aştığı için sistem kaydı yapılamayan sertifika TBS'de yer alan "sertifikayı kullanan işletmeler raporu" ile birlikte sertifikanın ait olduğu tohum üreticisine bildirilir.

2) Tohum üreticisi, girişi yapılamayan sertifikaya ait tohumların dağıtımını yaptıkları tohumluk bayilerini incelemeye alarak sorunun çözümünü sağlar.

3) Üretici kuruluşun belirttiği çiftçiler dışındaki o sertifikaya ait girişler iptal edilir.

e) Başvuru sırasında aşağıdaki belgeler istenir.

- 1) Tohumluk satış faturası;
 - i) Sertifikalı tohum kullanım desteği başvurusu yapan çiftçi adına olmalıdır.
 - ii) İlgili üretim yılı güzlük ekilişleri için içinde bulunulan yılın 1 Ocak tarihi veya sonrasında, ilkbahar/yazlık ekilişler için ise bir önceki yılın 1 Temmuz tarihi veya sonrasında düzenlenmiş olmalıdır.
 - iii) Fatura tarihi ekim dönemi sonrasına ait olamaz. Ekim dönemi aralığı gerekli görüldüğü hallerde il/ilçe tahkim komisyonunca belirlenir.
 - iv) Tohum üreticisi veya tohumluk bayisi tarafından satışa konu tohuma ait sertifikanın tarih ve numarası belirtilerek fatura düzenlenir. Fatura tarihi sertifika tarihinden önce olamaz.
 - v) Faturada bir veya birden fazla sertifikaya ait tohum yer alması durumunda, sertifika numaraları ve kilogram cinsinden tohum miktarları faturada belirtilir.
 - vi) Farklı ürünlere ait karışım tohumluk satış faturalarında, tohum üreticisi veya tohumluk bayisi tarafından karışıma ait tohum miktarları ayrı ayrı yazılarak belirtilir.
 - vii) Farklı ürünlere ait karışım tohumluk satış faturalarında, desteklemeye esas ürüne ait tohum miktarı sisteme kaydedilir.
- 2) Tohumluk analiz raporu;
 - i) Sertifikaların ve tohumluk analiz raporlarının geçerlilik süresi düzenleme tarihinden itibaren bir yıldır.
 - ii) Fatura tarihi itibarıyla sertifika bir yılını doldurmuş ise fatura tarihinden önce alınmış geçerli tohumluk analiz raporu fotokopisi istenir.
- (2) Sertifikalı/standart fidan kullanım desteği;
 - a) İlgili üretim yılında desteklenen türler ile ÇKS'ye kayıtlı arazilerde bağ ve kapama bahçe tesis eden çiftçilere Kararda Tablo 6'da belirtilen destek katsayısına göre hesaplanan tutar üzerinden ödeme yapılır.
 - b) Destek kapsamında yer alan bağ ve kapama bahçe tesisinde kullanılan sertifikalı fidan ve/veya standart fidanda aşağıdaki şartlar aranır.
 - 1) Yurt içinde üretilmiş, Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü veya Karacabey Fidan Fide Test Merkezi Müdürlüğü tarafından düzenlenmiş sertifikalı veya standart fidan sertifikasına sahip olmalıdır.
 - 2) Fidan sertifikası, beyanname yılını takip eden yılın sonuna kadar geçerli olup süresi sona eren sertifikalar için geçerli bitki muayene raporu fotokopisi istenir. Bitki muayene raporu alındığı yılın sonuna kadar geçerlidir.
 - c) Destekleme kapsamında bağ ve kapama bahçe tesisinde aşağıdaki şartlar aranır.
 - 1) İlgili üretim yılında tesis edilmiş olması.
 - 2) Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarına uygun olması.
 - 3) Bakanlıkça belirlenen dikim normlarına uygun olması.
 - 4) Tek türde tesis edilmiş olması.
 - 5) Tek parsel veya bitişik parsellerin toplam alanının aşağıdaki tabloda belirtilen alanlardan az olmayacak şekilde tesis edilmiş olması.

Ürünler	Minimum Alan Toplamı (da)
Altıntop, Armut, Asma, Ayva, Badem, Ceviz, Dut, Elma, Erik, İncir, Kayısı, Kestane, Kiraz, Limon, Mandarin, Nektarin, Pikan cevizi, Portakal, Şeftali, Trabzon hurması, Vişne, Zeytin	5
Fındık, Kivi	3

- ç) Bağ ve kapama bahçe, iki teknik personel tarafından yerinde kontrol edilerek EK-12'de yer alan Sertifikalı/Standart Fidan Kullanım Desteği Bağ ve Kapama Bahçe Tesisi Tespit Tutanağı düzenlenir.
- d) Bağ ve kapama bahçe, tesis edildiği üretim yılı hariç iki yıl boyunca yılda en az bir kez olmak üzere il/ilçe müdürlüğünce kontrol edilerek EK-13'de yer alan Sertifikalı/Standart Fidan Kullanım Desteği Bağ ve Kapama Bahçe Kontrol Tutanağı düzenlenir. Mücbir sebepler dışındaki nedenlerle bağ ve kapama bahçenin minimum alan toplamı altına düşmesi durumunda desteğin tamamı, bağ ve kapama bahçenin minimum alan toplamı büyüklüğünü koruması durumunda ise bozulan kısma karşılık

gelen destekleme tutarı 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte geri alınır.

e) Destek ödemesi gerçekleştirildikten sonra EK-14'de yer alan Taahhütname-2'deki taahhüdüne uygun davranmayanlara, almış oldukları desteği kanuni faiziyle birlikte geri ödemeleri halinde idari yaptırım uygulanmaz.

f) Destekleme ödemesi yapılan bağ ve kapama bahçenin kiralanması durumunda; bağ ve kapama bahçe özelliğini kaybetmesi halinde sorumluluk desteği alan çiftçiye ait olup destekleme ödemesi 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte geri alınır.

g) Destekleme ödemesi yapılan bağ ve kapama bahçenin satışı durumunda, il/ilçe müdürlüğünce onaylı EK-15'te yer alan Taahhütname-3 düzenlenir. Devralan çiftçi, desteklemeden yararlanan çiftçinin sorumluluklarını taşır; bağ ve kapama bahçe denetim, bakım ve muhafazasını sağlamak zorundadır. Aksi durumda destekleme ödemesi 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte devralan çiftçiden geri alınır.

ğ) Kiralama yolu ile bağ ve kapama bahçe tesis eden çiftçilerin kira sözleşme süresi en az üç yıl olmalıdır.

h) Sertifikalı ve standart fidanın aynı bağ ve kapama bahçe alanı içinde kullanılması halinde destekleme miktarı her biri için ayrı alanlar üzerinden hesaplanarak belirlenir.

ı) Fatura tarihi, sertifika veya bitki muayene raporu tarihinden sonra olmalıdır. Faturalara fidan üreticisi veya tohumluk bayisi tarafından fidan türü, çeşidi, belge numarası ve etiket numarası aralıkları yazılır.

(3) Organik tarım desteği;

a) İlgili üretim yılında EK-1'de yer alan ÇKS/ÖKS/KOBÜKS ve OTBİS'te kayıtlı ürünlere, Kararda Tablo 7'de belirtilen ürün gruplarına karşılık gelen destek katsayısına göre hesaplanan tutar üzerinden;

1) OTBİS'te yetkilendirilmiş kuruluşça kontrolü yapılmış ve OTY hükümlerine göre uygun bulunmuş geçiş süreci-2, geçiş süreci-3 ve organik statüde yer alan tarım arazileri ve bu arazilerde kayıtlı ürünlerden desteklemeye uygun bulunan çiftçilerin arazilerine destekleme ödemesi yapılır.

2) Hasadı gerçekleştirilen ve ürün sertifikası düzenlenmiş olan veya sertifikalandırılan ürüne kaynak gösterilen çiftçilerin arazilerine destekleme ödemesi yapılır.

3) OTBİS'te kayıtlı organik tarım faaliyeti yapan birinci derece tarımsal amaçlı örgüte üye çiftçilerin arazilerine, ürün grubunun bulunduğu bireysel/grup ürün sertifikası türüne karşılık gelen destek katsayısının %25'i kadar ilave organik tarım desteği ödemesi yapılır.

b) Bir üretim yılında aynı arazi üzerinde birden fazla ürün/üretim olması durumunda, sadece biri için ödeme yapılır. Destekleme ödemesinde, hesaplanan tutarı yüksek olan ürün/üretim esas alınır.

c) AKS ve OTBİS'te kayıtlı, ilgili üretim yılında OTY hükümlerine göre arıcılık yapan, organik statüde olan, yetkilendirilmiş kuruluşça kontrolü yapılarak OTY hükümlerine göre uygun bulunan ve arılıkta yapılan tespitte aynı kovan numarasına sahip arıcılara Kararda belirtilen destek katsayısı esas alınarak OAKD ödemesi yapılır.

ç) OTBİS'te bilgilerinin tamamlanması görev ve sorumluluğu desteklemeye başvuran çiftçiye aittir.

(4) İyi tarım uygulamaları desteği;

a) İlgili üretim yılında EK-1'de yer alan ÇKS/ÖKS/KOBÜKS'de kayıtlı ürünlere, Kararda Tablo 8'de belirtilen ürün gruplarına karşılık gelen destek katsayısına göre hesaplanan tutar üzerinden;

1) İTUY kapsamında üretimi yapılan ve bireysel veya grup sertifikasyonu seçeneğine göre düzenlenmiş iyi tarım uygulamaları sertifikasına sahip olan çiftçilerin arazilerine destekleme ödemesi yapılır.

2) 1. grup, 2. grup ve 3. grup ürünlerde yetkilendirilmiş kuruluşlarca verilen sertifikaların ÇKS/ÖKS/KOBÜKS'e kaydedilmesi sonucu, çiftçilerin kayıtlı toplam alanlarını geçmemek kaydıyla arazilerine destekleme ödemesi yapılır.

3) 1. grup ürünlerde ÖKS/KOBÜKS'de kayıtlı olmayan üretim alanları İTU açıkta üretim desteğinden yararlandırılır.

b) Bir üretim yılında aynı arazi üzerinde birden fazla ürün/üretim olması durumunda, sadece biri için ödeme yapılır. Destekleme ödemesinde, hesaplanan tutarı yüksek olan ürün/üretim esas alınır.

c) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, İTUD'dan yararlanmak üzere kendilerine başvuruda bulunan çiftçilerin talep ettiği EK-6'da yer alan İTU Destekleme Ödemesi Sertifika Eki'ni, il/ilçe müdürlüklerinden alınan ilgili üretim yılına ait ÇKS belgesi ile EK-7'de yer alan Örtü Altı/Kapalı Ortamda Bitkisel Üretimde İyi Tarım Uygulamalarına Ait Kayıt Sistemi Belgesine uygun olarak düzenlemekten sorumludur.

ç) Çiftçiler, ilgili üretim yılının 1 Ocak ile 31 Aralık tarihleri arasında düzenlenen İTU Sertifikasını ve EK-6'da yer alan İTU Destekleme Ödemesi Sertifika Eki'ni, il/ilçe müdürlüğüne EK-2'de yer alan Destekleme Uygulama Takvimine göre teslim ederler.

(5) Katı organik-organomineral gübre desteği;

a) GTS'de ilgili üretim yılı için bir önceki yılın 1 Eylül tarihi ile ilgili yılın 31 Ağustos tarihleri arasında satış kaydı bulunan, Bakanlıktan tescil belgeli olan katı organik-organomineral ürünler, katı organik toprak düzenleyici ürünler ile kaplama gübre ve fermantasyon sonucu elde edilen organik gübreler için ilgili üretim yılında temel destekten yararlanma hakkı bulunan çiftçilere tarım arazisi ile orantılı olarak Kararda belirtilen destek katsayısına göre hesaplanan tutar üzerinden destekleme ödemesi yapılır.

b) Asgari kullanım miktarı; katı organik ürünler için 150 kg/da, katı organik toprak düzenleyici ürünler için 100 kg/da, katı organomineral ürünler ve kaplama gübre için 20 kg/da ve fermantasyon sonucu elde edilen organik gübre için 150 kg/da olmalıdır.

Biyolojik ve/veya biyoteknik mücadele desteği

MADDE 8- (1) Biyolojik ve/veya biyoteknik mücadele yöntemleri ile üretim yapan üreticilere destekleme ödemesi yapılması için;

a) Kapalı ortamda üretim yerinin ÖKS/KOBÜKS'te, açık alanda üretim yerinin ÇKS'de kayıtlı olması,
b) Biyolojik ve/veya biyoteknik mücadelede kullandığı BKÜ'ye ait faturaya sahip olması,
c) Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik gereği ÜKD kayıtlarını tutması ve onaylanmış olarak başvuru belgeleri ile birlikte ibraz etmesi,

ç) Bitki koruma faaliyetlerinin zirai mücadele teknik talimatlarına ve entegre mücadele prensiplerine göre yapılmış olması,

d) Kullanılmış olan BKÜ'nün etiket bilgilerine göre uygulanmış olması,

e) Örtüaltı/Kapalı ortamda faydalı böcek kullanan üreticilerin seralarında giriş ve yan havalandırma açıklıklarının tül ile kapatılmış olması,

~~f) Örtüaltı/Kapalı ortamda yapılan bitkisel üretimde domates güvesine karşı mücadele amaçlı dekara 2-4 adet, aynı amaçla açıkta domates yetiştiriciliğinde ise dekara 4-6 adet feromon kullanılmış olması,~~

f) Örtüaltı/Kapalı ortamda yapılan bitkisel üretimde domates güvesine karşı mücadele amaçlı ruhsatlı BKÜ'nin etiket bilgilerine göre dekara kullanım miktarları üzerinden hesaplanmış olması,"

g) Üreticilerin zeytinde zeytin sineğine karşı biyoteknik mücadelede ruhsatlı olan feromon+tuzak desteğinden yararlanabilmeleri için bireysel olarak en az **40 20** dekar zeytinlik alanda biyoteknik mücadele yaptığını beyan etmesi,

ğ) EK-19'da yer alan dilekçe ve bu maddenin (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen hususları belgeleyen eklerle birlikte il/ilçe müdürlüğüne başvurusu, gerekir.

~~(2) Bitkisel üretime arız olan zararlı organizmalara karşı biyolojik ve/veya biyoteknik mücadelenin yaygınlaştırılması ile kimyasal ilaç kullanımının azaltılması amacıyla kapalı ortamda ve açık alanda bitkisel üretimde, destekleme kapsamına alınan ürünler, zararlı organizmalar ve destekleme ödeme miktarları 2025 yılı ödemesi için EK-20'de yer alan destek birim tutarları üzerinden, 2026 ve 2027 yılları destekleme ödemeleri ise yılı destekleme Kararı ile belirlenecek tutar üzerinden olmak üzere; (2) Bitkisel üretime arız olan zararlı organizmalara karşı biyolojik ve/veya biyoteknik mücadelenin yaygınlaştırılması ile kimyasal ilaç kullanımının azaltılması amacıyla kapalı ortamda ve açık alanda bitkisel üretimde, destekleme kapsamına alınan ürünler, zararlı organizmalar ve destekleme ödeme miktarları EK-20'de yer alan destek birim tutarları üzerinden olmak üzere~~

a) Açık alanda turunçgil üretiminde akdeniz meyvesineğine karşı feromon+tuzak kullanımı için tahsis edilen ve tuzak kutusunun en az 5 yıl kullanma ömrü bulunmasından dolayı daha önceden tuzak kutusu olup, sadece feromon kullanan üreticilere de 2025 yılı ödemesi için EK-20'de belirlenen tutar, 2026 ve 2027 yılları ödemeleri için Karar ile belirlenecek tutar üzerinden sadece feromon desteklemesi yapılacak şekilde ödeme yapılır.

a) Açık alanda turunçgil üretiminde akdeniz meyvesineğine karşı feromon+tuzak kullanımı için tahsis edilen ve tuzak kutusunun en az 5 yıl kullanma ömrü bulunmasından dolayı daha önceden tuzak kutusu olup, sadece feromon kullanan üreticilere de EK-20'de belirlenen tutar üzerinden sadece feromon desteklemesi yapılacak şekilde ödeme yapılır.

b) Örtüaltı/Kapalı ortamda biyoteknik mücadelede; feromon+tuzak kullanan üreticilere ve domates üretiminde domates güvesine karşı sadece feromon kullananlara 2025 yılı ödemesi için EK-20'de belirlenen, 2026 ve 2027 yılları ödemeleri için Karar ile belirlenecek tutar üzerinden destekleme yapılır.

b) Örtüaltı/Kapalı ortamda biyoteknik mücadelede; feromon+tuzak kullanan üreticilere ve domates üretiminde domates güvesine karşı sadece feromon kullananlara EK-20'de belirlenen tutar üzerinden destekleme yapılır.

c) Açık alanda domates üretiminde biyoteknik mücadelede; feromon+tuzak kullanan üreticilere ve domateste domates güvesine karşı sadece feromon kullanan üreticilere 2025 yılı ödemesi için EK-20'de belirlenen, 2026 ve 2027 yılları ödemeleri için Karar ile belirlenecek tutar üzerinden destekleme yapılır.

c) Açık alanda domates üretiminde biyoteknik mücadelede; feromon+tuzak kullanan üreticilere ve domateste domates güvesine karşı sadece feromon kullanan üreticilere EK-20'de belirlenen tutar üzerinden destekleme yapılır."

ç) Üreticiye yapılacak olan destekleme ödemesi miktarı, üreticinin biyolojik ve/veya biyoteknik mücadele amacıyla yaptığı harcamaları gösteren fatura bedelinin, mücadele yaptığı toplam alanına bölünmesiyle elde edilecek olan dekara maliyetini geçemez.

d) Stratejik öneme sahip ürün ve zararlı organizmalar için, bu Tebliğin yayımından sonra mücadele amaçlı yeni ruhsat alacak veya almış olan biyolojik ve biyoteknik mücadele ürünlerinin, mevcut listeye ilavesi GKGM tarafından değerlendirilecektir.

(3) İlgili üretim yılı destekleme ödemesi için 1 Ocak tarihinden itibaren biyolojik ve/veya biyoteknik mücadele yapan üreticiler tarafından açık alanda yetiştirilen kayısı, ayva, armut, elma, bağ, domates, zeytin, turunçgil, nar, şeftali ve nektarin için 18 Ekim tarihine kadar, örtüaltı/kapalı ortamda yetiştirilen ürünler için ise 31 Aralık tarihi mesai bitimine kadar, başvuru dilekçesi ve destekleme ödemesi için gerekli şartların sağlandığını gösteren belgeler ile birlikte ÇKS ve/veya ÖKS/KOBÜKS kayıtlarının bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne başvuru yapılır.

(4) Destekleme ödemesinden faydalanmak amacıyla üretici tarafından beyan edilen belgelerin ve uygulama bilgilerinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda yer alan hususlara uygunluğu il/ilçe müdürlüğünce kontrol edilir ve EK-21'de yer alan Biyolojik ve/veya Biyoteknik Mücadele Desteği Tespit Tutanağı hazırlanarak üreticinin dosyasında muhafaza edilir.

Patates siğili desteği

MADDE 9- (1) Destekleme ödemesinden;

a) Patates siğili ile bulaşık alanlarda, ödemeye esas yıllarda, 3 yıl alternatif ürün olarak patates ve solanaceae familyasına ait bitkiler ile toprak parçası taşıyacak yumrulu bitkiler, fide ve fidan gibi üretim materyalleri dışındaki bitkisel ürünleri yetiştiren veya nadas uygulayan çiftçiler ile oluşturulan güvenlik kuşağında 3 yıl patates, tohumluk, fide, fidan dışında diğer tüketim amaçlı alternatif ürünleri yetiştiren ya da nadasa bırakan çiftçiler,

b) Üretim sezonuna ait ürün ve parsel bilgileri ÇKS'ye kayıtlı çiftçiler, yararlanır.

(2) Patates siğili görülen alanlar ile patates siğili için oluşturulan güvenlik kuşağındaki alanlarda, karantina önlemi olarak alternatif ürün yetiştirilmesi veya nadasa bırakılması durumunda ÇKS'ye dahil

olan çiftçilere 2025 yılı üretim sezonu alternatif uygulamaları için dekar başına 200 TL destekleme ödemesi yapılır.

(3) Destekleme ödeme planı, 2025 yılından itibaren ekim ve dikim ile nadas uygulaması, aynı alana 3 yılda bir ödeme yapılması esas alınarak Bakanlık tarafından belirlenir. 3 yılı kapsayacak ödeme 2025 yılında yapılır.

(4) Patates siğili görülen alanlar ile güvenlik kuşağında uygulanacak desteklemeden yararlanmak isteyen çiftçiler başvurularını, EK-3'de yer alan başvuru dilekçesi ve EK-22'de yer alan Patates Siğili Desteği Talep Formu ile birlikte 28/4/2025 tarihine kadar ÇKS kaydını yaptırdıkları il/ilçe müdürlüklerine yapar.

(5) İl/ilçe müdürlükleri, çiftçiler tarafından müracaat edilen parsellerde ekim yasağına uyulup uyulmadığı konusunda yapacağı arazi kontrolleri sonucunda arazi bilgilerinin TBS'ye girilmesini sağlar.

Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteği

MADDE 10- (1) Lisanslı depolarda muhafaza edilen buğday, arpa, çavdar, yulaf, mısır, çeltik, pirinç, mercimek, nohut, fasulye, ayçiçeği, soya fasulyesi, pamuk, fındık, kuru kayısı, Antep fıstığı, kuru üzüm, zeytin ve zeytinyağı ürünleri için ÇKS'ye kayıtlı üretici ve üretici örgütlerine kira ücreti destekleme ödemesi yapılır.

(2) ÇKS'ye kayıtlı üreticilere ve ÇKS'ye kayıtlı üreticilerden aldıkları ve/veya kendi adlarına ürettikleri ürünlerini lisanslı depo işletmelerine depolanmak üzere koyan üretici örgütlerine, ürünlerini lisanslı depolara ilk teslim eden olmaları halinde EK-23'de yer alan miktarlarda kira desteği verilir.

(3) Kira destekleme ücretlerinin belirlenmesinde, Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan kira ücreti fiyatlarının ilgili üretim yılının 1 Mayıs tarihinde geçerli olan tarife fiyatları dikkate alınır.

(4) Kira desteklemesi ilgili üretim yılında en fazla altı ay süre ile EK-23'de belirtilen ürünler ve miktarlarda üretici/üretici örgütlerine ödenir. İlgili üretim yılına ait depolama dönemi başlangıç tarihleri olarak EK-25'de yer alan Lisanslı Depolarda Ürün Depolama Dönemleri esas alınır. Kira ücreti desteğinden faydalanabilmek için; mevcut üretim yılına ait ürünlerin EK-25'de yer alan depolama döneminin başlangıç tarihi ile ilgili yılın son günü (31 Aralık) arasında lisanslı depoya girmiş olması, en az bir gün depolanması ve TBS üzerinden ELÜS İhraç Formu doğruluğunun sağlanması şartı aranır.

(5) Kira ücreti desteklemesine tabi ürün cinsi ve miktarı ÇKS'ye kayıtlı üretim bilgileri ile uyumlu olmak zorundadır.

(6) Kira ücreti desteği ödemeleri;

a) Bireysel olarak başvuran üreticiler için doğrudan üreticilere verilir.

b) Üreticilerden aldıkları ya da kendilerinin üretmiş oldukları ürünleri lisanslı depo işletmelerine getiren üretici örgütlerine verilir.

c) Üretici/üretici örgütlerinin kira desteğini alabilmesi için ilgili ürünü lisanslı depoya ilk teslim eden olması zorunludur. Lisanslı depo işletmesinde el değiştirerek ticarete konu olmuş ürünlere kira desteği ödemesi yapılmaz. Lisanslı depo içerisinde el değiştirdiği saptanan ürünlerle destekleme başvurusu yapıldığının tespiti halinde başvuru yapanlarla ilgili 5488 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre gerekli işlemleri lisanslı depo şubesinin bağlı bulunduğu il/ilçe tahkim komisyonları yürütür.

(7) Kira desteklemelerinde bir aylık süre otuz gün olarak dikkate alınır ve gün esaslı olarak hesaplama yapılır.

(8) Kira ücreti destekleme ödemeleri, bir üretim sezonunda, yılda en az iki defa olmak üzere Bakanlık tarafından belirlenecek tarihlerde yapılır.

(9) Kira desteği müracaatlarında;

a) Kira desteği için;15 inci maddenin on altıncı fıkrasının (a) bendinde belirlenen şekilde depo kira ücreti faturası,

b) Üretici örgütlerinin başvurusu halinde, ÇKS'ye kayıtlı üreticilerden alınacak EK-24'deki Üretici Örgütleri Taahhütnamesi ve buna ilişkin çiftçi listesi,

il/ilçe müdürlüğünce dikkate alınır.

Çiftlik muhasebe veri ağı (ÇMVA) sistemine katılım primi desteği

MADDE 11- (1) ÇKS ve/veya Bakanlık tarafından oluşturulan herhangi bir idari kayıt sistemine kayıtlı olup ÇMVA katılım anlaşması imzalayarak ÇMVA sistemine dâhil olan, bir muhasebe yılı süresince tarımsal faaliyetlerine ilişkin muhasebe verilerini veri toplayıcılarla paylaşarak paylaştığı tüm ekonomik ve fiziki verileri ÇMVA sistemine kayıt edilen ve kaydedildiğine ilişkin kontrolü ÇMVA Sorumlu Birim tarafından yapılan ÇMVA işletmelerine destek ödenir.

(2) ÇMVA sistemine katılım primi desteği ödemeleri uygulaması, ÇMVA Sorumlu Birim, il ÇMVA komisyonları ile il müdürlükleri tarafından yürütülür.

(3) İşletmelerin bir muhasebe yılı boyunca gerçekleştirdiği tarımsal faaliyetlerine ilişkin veriler, ilgili muhasebe yılı içinde anket yoluyla toplanır.

(4) Her ÇMVA işletmesi için sadece bir anket formu düzenlenir.

(5) ÇMVA Sorumlu Birim tarafından, belirlenen bir seçim planına göre her bir il için tespit edilen sayıda işletme, il ÇMVA komisyonları tarafından seçilir. Seçilen işletmelerle il/ilçe müdürlükleri arasında ÇMVA Katılım Anlaşması imzalanır.

(6) ÇMVA Katılım Anlaşması imzalanan ÇMVA işletmelerine anket uygulanır. Anket formları il müdürlüklerince kontrol edilerek ÇMVA sistemine veri girişi yapılır. Söz konusu veriler ÇMVA Sorumlu Birim tarafından kontrol edilir.

(7) ÇMVA Sorumlu Birimle il müdürlüğü arasında uygulamaya ilişkin koordinasyon il ÇMVA koordinatörleri tarafından sağlanır. Bu kapsamda il sınırları dâhilinde ÇMVA Sorumlu Birim tarafından gönderilen örneklem planının uygulanmasından, uygulamanın takibinden ve sisteme veri girişlerinin tamamlanmasından il ÇMVA koordinatörleri sorumludur.

(8) ÇMVA katılım primi desteği tutarı, Kararda belirtilen ödeme miktarı üzerinden gerçekleştirilir.

(9) ÇMVA sistemine katılım primi desteği 2026 ve 2027 yılları için uygulanmaz.

Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği

MADDE 12- (1) TYDD'ye başvuran kişi ve TYD kuruluşlarına, hizmet sunulan tarımsal işletme sayısının bu maddenin dokuzuncu fıkrasında belirlenen sayının %80'inin altına düşmemesi koşuluyla, bir tarım danışmanı için Kararda belirlenen tutarlarda TYDD ödemesi yapılır.

(2) Bakanlık tarafından yetkilendirilerek tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunan TYD kuruluşları, bunların şubeleri de dâhil olmak üzere bünyelerinde çalıştırdıkları en fazla beş tarım danışmanı için TYDD ödemesi yapılır.

(3) Kişi ve TYD kuruluşuna her bir tarım danışmanı için yıllık belirlenen TYDD tutarı, on iki aylık hizmet sunumu zorunluluğu saklı kalmak kaydıyla, iki dilim halinde ödenir. Birinci dilim Mayıs ayının ilk iş gününden itibaren, ikinci dilim ise Kasım ayının ilk iş gününden itibaren ödenir.

(4) TYDD kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti alacak tarımsal işletmeler aşağıdaki koşulları sağlamalıdır:

~~a) ÇKS'ye ve/veya hayvan kayıt sistemine ve/veya örtü altı kayıt sistemine ve/veya su ürünleri kayıt sistemine ve/veya arıcılık kayıt sistemine ve/veya OTBİS'e kayıtlı olmak,~~

a) ÇKS/ÖKS/KOBÜKS'e ve/veya HBS ve/veya su ürünleri kayıt sistemine ve/veya AKS ve/veya OTBİS'e kayıtlı olmak

b) Aşağıdaki kriterlerden en az birini sağlamak,

~~1) Örtü altında en az bir dekar alanda üretim yapmak,~~

1) Seralarda ve tünellerde en az bin metrekaare ünite taban alanı, mantarhanelerde ve tamamen yapay ışıkla üretim yapılan ünitelerde en az beş yüz metrekaare üretim yüzey alanında üretim yapmak,

2) Bağ/bahçede en az beş dekar alanda üretim yapmak,

3) Tarla ziraatında; kuruda en az yüz dekar veya yarısından fazlası kuru olmak kaydıyla kuru ve sulu toplam en az yüz dekar, suluda en az elli dekar alanda üretim yapmak,

4) Hayvancılıkta; süt sığırcılığı yapan işletmelerde en az beşi sağmal olmak kaydıyla en az on baş sığır, besi sığırcılığı yapan işletmelerde en az onu erkek hayvan olmak kaydıyla en az kırk baş sığır ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde en az seksen küçükbaş hayvana sahip olmak,

5) Arıcılıkta en az otuz adet arı kolonisine sahip olmak,

6) Su ürünleri üretim tesisine sahip olmak,

7) Kanatlı hayvan yetiştiriciliğinde; yumurta üretiminde 5.000 adet, et üretiminde 10.000 adet ve üzeri kapasitede yetiştiricilik yapmak,

8) Organik tarım alanında (b) bendindeki (1), (2), (3), (4), (5) ve (7) numaralı alt bentlerde belirtilen işletme büyüklüklerinin yarısına sahip olmak.

c) Tarımsal danışmanlık hizmeti alacak gerçek kişiler tarımsal danışmanlık hizmet bürolarının bulunduğu ilde ikamet etmek zorundadır.

(5) Şehitlerin birinci derece yakınları ile gazi ve gazilerin birinci derece yakınlarına ait işletme büyüklüklerinin asgari Bakanlık kayıt sistemlerine kaydolma yeterliliğine sahip büyüklükte olması yeterlidir.

(6) TYDY ve bu Tebliğ kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti alacak tarımsal işletmeler, inceleme ve denetlemelerde Bakanlık yetkililerinin istediği bilgi ve belgeleri ibraz edilmek üzere hazır bulundurmakla sorumludur.

(7) Bu Tebliğ kapsamında EK-37'de yer alan Tarım Danışmanlarının Sertifika Bölümlerine uygun sertifikaya sahip serbest tarım danışmanları ile tarım danışmanı istihdam eden TYD kuruluşları TYDD'den yararlanabilir.

(8) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve TYD kuruluşlarının sorumlulukları şunlardır:

a) EYDB'ce hazırlanan hizmet sözleşmelerini esas alarak tarımsal işletmeler ile sözleşme imzalar. Sözleşme imzalanırken vekâlet kabul edilmez.

b) Hizmet sözleşmelerinin her sayfası taraflarca paraflanır, son sayfa imzalanır ve sözleşme süresi en az on iki aydır.

c) Tarımsal danışmanlık hizmeti; TYDY, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlıkla ilgili mevzuatında yer alan hükümler doğrultusunda sunulur.

ç) Bakanlıkça, bir dilimi veya tamamı ödenmiş olan TYDD'nin bu Tebliğde belirtilen hükümler doğrultusunda geri alınmasına karar verilmesi durumunda, TYDD olarak alınan tutar ilgili hesaba yatırılmak suretiyle iade edilir.

d) İnceleme ve denetlemelerde Bakanlık yetkililerinin istediği bilgi ve belgeler ibraz edilmek üzere hazır bulundurulur.

e) Tarım danışmanının görevinden ayrılması, danışmanlık hizmet sözleşmesinin tek taraflı veya karşılıklı feshedilmesi, ölüm ve sürekli hastalık hâlinde tarımsal işletmeye EK-37'de yer alan Tarım Danışmanlarının Sertifika Bölümlerine göre hizmet verebilecek tarım danışmanı on beş gün içinde ikame edilir ve ikame edilen tarım danışmanına ait bilgi/belgeler ile EK-31'de yer alan TYDD Başvurusunda Bulunan Kişi/TYD Kuruluşunun Hizmet Sunduğu Tarımsal İşletmelere Ait İcmal on beş gün içerisinde il/ilçe müdürlüğüne gönderilir. Yeni tarım danışmanı bilgileri, TYDBİS üzerinde işlendikten sonra bir hafta içerisinde ilçe müdürlüğü tarafından il müdürlüğüne, iki hafta içerisinde ise il müdürlüğü tarafından EYDB'ye bildirilir.

f) Tarımsal işletmeye tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluştaki tarım danışmanı, bu Tebliğde belirtilen on iki aylık hizmet sunumu içerisinde ölüm, sürekli hastalık ve doğal afet gibi sebepler hariç bir defadan fazla değiştirilemez.

g) Tarımsal işletmeye tarımsal danışmanlık hizmeti verecek olan tarım danışmanının sertifika türü ve sertifika bölümü bilgileri, tarımsal danışmanlık hizmeti vereceği işletme tipi, EK-37'de yer alan Tarım Danışmanlarının Sertifika Bölümleri tablosuna uygun olur. İl Teknik Komitesi kararı ile Akdeniz ve Ege Bölgelerinde bitkisel üretim yapan işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunan TYD kuruluşlarında Bitki Koruma bölümünde sertifikaya sahip en az bir tarım danışmanı istihdam zorunluluğu getirilebilir. Bu hükümler TYDD kapsamında önceki yıllarda kuruluştaki aralıksız istihdam edilen ve hâlihazırda tarımsal danışmanlık hizmeti sunan tarım danışmanları için uygulanmaz.

ğ) TYDD kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti veren kuruluş ile tarım danışmanı arasında imzalanan hizmet sözleşmeleri ve tarımsal işletmelerin sözleşmeleri, destekleme yılının 1 Ocak-31 Aralık tarihleri aralığını kapsamı hâlinde geçerli olur. Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kuruluş ile tarım danışmanı arasında hizmet sözleşmelerinin süresi yirmi dört aydan az olamaz.

h) Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanı, tarımsal danışmanlık hizmet bürolarının bulunduğu ilde ikamet etmek zorundadır.

ı) Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlar; tarımsal desteklemelerin herhangi birinden men edilen tarımsal işletmelere, men edildiği süre boyunca TYDD kapsamında hizmet sunamaz.

i) Tarım danışmanlarının yıllık hizmet vereceği işletmelerden azami beş tanesi şehitlerin birinci derece yakınları ile gazi ve gazilerin birinci derece yakınlarına ait işletmelerden olabilir.

j) Tarım danışmanlarının hizmet vereceği işletmelerde birden fazla işletme tipi olması durumunda, bir tarım danışmanının azami işletme sayısının belirlenmesinde hizmet vereceği işletme tipi fazla olana ait işletme sayısı esas alınır.

k) Bu Tebliğin uygulama süresince, kesinleşen EK-31 TYDD Başvurusunda Bulunan Kişi/TYD Kuruluşunun Hizmet Sunduğu Tarımsal İşletmelere Ait İcmalde yer alan tarımsal işletmelerde meydana gelen eksilmelerin %20'yi geçmemesi koşulu ile 9 uncu fıkrada belirlenen azami işletme sayısı esas alınarak TYDD'ye konu olmayan diğer tarımsal işletmeler ile sözleşme imzalanarak tarımsal danışmanlık hizmeti sunulabilir. Bu tarımsal işletmeler TYDD'ye konu edilemez.

(9) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlarda bir tarım danışmanının yıllık hizmet vereceği azami işletme sayıları ve bu işletmelerin kontrol sıklıkları aşağıda belirlenmiştir:

a) **Seracılık Kapalı ortamda bitkisel üretim:** İşletme sayısı 40, kontrol sıklığı yılda en az 12.

b) Bahçe bitkileri: İşletme sayısı 50, kontrol sıklığı yılda en az 12.

c) Tarla ziraatı (sulu): İşletme sayısı 50, kontrol sıklığı yılda en az 12.

ç) Tarla ziraatı (kuru): İşletme sayısı 60, kontrol sıklığı yılda en az 12.

d) Büyükbaş hayvancılık (süt): İşletme sayısı 50, kontrol sıklığı yılda en az 12.

e) Büyükbaş hayvancılık (besi): İşletme sayısı 60, kontrol sıklığı yılda en az 12.

f) Küçükbaş hayvancılık: İşletme sayısı 60, kontrol sıklığı yılda en az 12.

g) Su ürünlerinde: İşletme sayısı 10, kontrol sıklığı yılda en az 12.

ğ) Arıcılık: İşletme sayısı 40, kontrol sıklığı yılda en az 12.

h) Kanatlı hayvan yetiştiriciliği: İşletme sayısı 50, kontrol sıklığı yılda en az 12.

(10) Organik tarım işletmelerinde tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlarda, bir tarım danışmanının yıllık hizmet vereceği azami işletme sayıları, dokuzuncu fıkranın işletme türlerine göre ayrılmış bentlerinde belirtildiği gibi olup bu işletmelerin kontrol sıklıkları aşağıda belirlenmiştir:

a) **Seracılık Kapalı ortamda bitkisel üretim:** Kontrol sıklığı yılda en az 18.

b) Bahçe bitkileri: Kontrol sıklığı yılda en az 18.

c) Tarla ziraatı (sulu): Kontrol sıklığı yılda en az 18.

ç) Tarla ziraatı (kuru): Kontrol sıklığı yılda en az 18.

d) Büyükbaş hayvancılık (süt): Kontrol sıklığı yılda en az 24.

e) Büyükbaş hayvancılık (besi): Kontrol sıklığı yılda en az 24.

f) Küçükbaş hayvancılık: Kontrol sıklığı yılda en az 24.

g) Su ürünlerinde: Kontrol sıklığı yılda en az 18.

ğ) Arıcılık: Kontrol sıklığı yılda en az 18.

h) Kanatlı hayvan yetiştiriciliği: Kontrol sıklığı yılda en az 18.

(11) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların hizmet verebileceği il ve ilçe sınırları ile ilgili hususlar şunlardır:

a) Tarımsal yayım ve danışmanlık yetki belgesine sahip üretici örgütleri, bulundukları il/ilçe sınırları dâhilinde yetkilendirilmiş birimleri aracılığı ile tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinde bulunabilirler.

b) Tarımsal yayım ve danışmanlık yetki belgesine sahip ziraat odaları, ilgili mevzuatına uygun olarak bulundukları ilçe veya hizmet verdiği çiftçilerin bulunduğu ilçe sınırları dâhilinde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinde bulunabilirler.

c) Serbest tarım danışmanları sadece bulundukları il sınırları içerisinde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinde bulunabilirler.

(12) Kişi ve TYD kuruluşlarının sunacağı tarımsal danışmanlık hizmetleri ile ilgili hususlar şunlardır:

a) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunacak serbest tarım danışmanları ile kuruluşlar ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanları, TYDY ve bu Tebliğ kapsamında belirlenen görevleri yerine getirir. İl

teknik komitesi işletme kontrol sıklıklarını bu Tebliğin uygulama süresince geçerli olmak üzere en fazla yüzde elli oranında azaltabilir/artırabilir.

b) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşlar ile çiftçiler arasında imzalanan tarımsal danışmanlık hizmet sözleşmesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşlar demonstrasyon, tarla günü, çiftçi toplantısı, çiftçi inceleme gezisi düzenleyebilir. Danışmanın yıllık planında yer alacak bu faaliyetler il/ilçe müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilir. Bu faaliyetlerden tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşun tüm üyeleri faydalanabilir. Bu faaliyetler için düzenlenecek belgeler ile faaliyetlerin izlenmesinde kullanılacak formlar EYDB’ce belirlenir. Bu faaliyetlerin konuları seçilirken il yayım programları dikkate alınır.

c) İl/ilçe müdürlüğü, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanı ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanlarına Bakanlık uygulamaları hakkında eğitim verebilir.

ç) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanı ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanları, Bakanlık uygulamaları hakkında çiftçileri bilgilendirir.

d) Tarım danışmanları, bilişim teknolojisindeki gelişmeleri takip eder ve tarımsal danışmanlık hizmetinin yürütülmesinde dijitalleşmeyi etkili bir şekilde kullanır.

(13) Tarımsal danışmanlık hizmeti giderleri aşağıdaki kalemlerden oluşur:

a) Personel giderleri.

b) Büro giderleri.

c) Malzeme giderleri.

ç) Diğer giderler.

(14) TYD kuruluşlarına ödenen TYDD’nin tamamı sadece tarım danışmanı ücreti, ücrete bağlı vergi ve sigorta giderleri olarak kullanılır; tarımsal danışmanlık faaliyetinin diğer giderleri TYD kuruluş kaynaklarından karşılanır.

(15) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve TYD kuruluşları, hizmet giderlerini karşılamak üzere hizmet sunduğu tarımsal işletmelerden TYDY hükümlerine uymak şartıyla ücret talep edebilir.

(16) Bitkisel üretim yapan tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti veren tarım danışmanlarının görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın görev alanına giren konularda, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı TYD kuruluşunun üyeleri ile ilgili anket, gözlem ve veri toplama işlerini yapmak ve sonuçlarını il/ilçe müdürlüklerine ulaştırmak.

b) Sertifikalı tohum, fidan ve fide kullanımı ile birlikte yörenin ekolojik yapısına uygun çeşit seçimini, modern sulama sistemlerini ve alternatif tarımsal üretimi teşvik etmek, organik tarım-iyi tarım uygulamaları gibi sürdürülebilir ve çevreye duyarlı tarım yöntemlerinin yaygınlaşmasını sağlamak.

c) Toprak analizi sonuçlarına göre gübre kullanımı konusunda tarımsal işletmeleri bilgilendirmek, uygulama yapmak ve özendirmek.

ç) Tarımsal desteklemeler, kredi ve hibeleri takip ederek bunlarla ilgili bilgi vermek, yönlendirmek, teşvik etmek, gerektiğinde proje hazırlamak, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı TYD kuruluşu üyelerinin işletme ve arazi kontrollerini gerçekleştirerek il/ilçe müdürlüğüne iletmek.

d) Bitki ve çevre sağlığının korunması konusunda işletmeleri bilgilendirmek. Bitki koruma ürünleri uygulamaları yapmak ve yaptırmak.

(17) Hayvansal üretim yapan tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti veren tarım danışmanlarının işletme danışmanlığı kapsamındaki görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın görev alanına giren konularda, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı TYD kuruluşunun üyeleri ile ilgili anket, gözlem ve veri toplama işlerini yapmak ve sonuçlarını il/ilçe müdürlüklerine ulaştırmak.

b) Tarımsal desteklemeleri takip ederek bunlarla ilgili bilgi vermek, yönlendirmek, teşvik etmek, gerektiğinde proje hazırlamak, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı TYD kuruluşu üyelerinin işletme ve hayvan tespitlerini yaparak il/ilçe müdürlüğüne bildirmek.

c) İl/ilçe müdürlüğü kontrolünde uygun eğitim durumu, yeterli donanım ve teknolojik altyapı var ise hayvanlara küpe takıp veri girişinde bulunmak ve ~~hayvan kayıt sistemine~~ HBS’ye ilişkin bilgilerin sağlıklı tutulmasında yetiştiriciye yardımcı olmak.

ç) Eğitim durumunun uygun olması ve ilgili mevzuatın şartlarını sağlamak kaydıyla salgın hastalık durumunda il/ilçe müdürlüğüne bildirimde bulunmak; konulan kordon, tecrit, dezenfeksiyon, karantina ve duyuru gibi idari ve fenni tedbirlerin alınmasına yardımcı olmak, bu konuda alınan kararları uygulamak.

d) Eğitim durumunun uygun olması ve ilgili mevzuatın şartlarını sağlamak kaydıyla il/ilçe müdürlüğü tarafından verilen talimatla, hastalık teşhisi için biyolojik madde (tüberkülin, mallein ve benzeri) uygulama çalışmalarında bulunmak ve hayvan sağlığı ile ilgili hayati tehlike gibi acil durumlarda ilk müdahaleyi yaparak hasta sahibini yönlendirmek.

e) Bakanlıkça düzenlenen veya uygun görülen eğitimlere katılmak.

(18) Su ürünleri üretimi yapan işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti veren tarım danışmanlarının görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın görev alanına giren konularda, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı TYD kuruluşunun üyeleri ile ilgili anket, gözlem ve veri toplama işlerini yapmak ve sonuçlarını il/ilçe müdürlüklerine ulaştırmak.

b) Tarımsal desteklemeleri takip ederek bunlarla ilgili bilgi vermek, yönlendirmek, teşvik etmek, gerektiğinde proje hazırlamak, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı TYD kuruluşu üyelerinin işletme ve hayvan tespitlerini yaparak il/ilçe müdürlüğüne bildirmek.

c) Bakanlıkça düzenlenen veya uygun görülen eğitimlere katılmak.

(19) 6/2/2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler dolayısıyla genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde; kişi ve TYD kuruluşlarının yeni yetki belgesi başvurularında belediyelerden alınan iş yeri açılış ruhsatı, bu Tebliğ süresince istenmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Münavebe Uygulamaları

Münavebe uygulama kuralları

MADDE 13- (1) Çiftçilerin temel, planlı üretim ve üretimi geliştirme desteklerinden yararlanabilmesi için çeltik, çok yıllık üretimler ve örtüaltı üretimleri **ve kapalı ortamda bitkisel üretim ürünleri** hariç olmak üzere planlama kapsamındaki ürünler ve planlama kapsamında olmayan ürünlerle yapılan üretimlerde münavebe kurallarına uyması gerekir. Münavebe uygulamaları kapsamında:

a) Çiftçinin Bakanlık kayıt sistemindeki 2024 üretim yılında kayıtlı en son ürünü baz alınarak münavebenin takibi yapılır.

b) Münavebe uygulamalarında tarım parsellerinde yapılan art arda üretimlere bakılır, ikinci ve devamı üretimler için de münavebe kuralları uygulanır.

c) Sulu ve kuru tarım parsellerinde, aynı tarım parseline aynı ürün art arda en fazla iki defa ekilebilir.

ç) 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan tarımsal yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda;

1) Kuru tarım parsellerinde üretim yapılıyor ise kuru münavebe kuralları uygulanır.

2) Sulu tarım parsellerinde üretim yapılıyor ise sulu münavebe kuralları uygulanır.

~~3) Tarım parsellerinde ikinci üretim olarak mısır (dane/silaj) üretimine izin verilmez.~~

~~4) Mısır (dane/silaj) ve patatesin dörtlü münavebe uygulamasında en fazla birer defa yer almasına izin verilir.~~

4) Sulu tarım arazilerinde dörtlü münavebe uygulanmasında mısır (dane/silaj), patates, şeker pancarı, domates ve havuç ürünleri dört üretim yılında art arda gelmemek şartıyla en fazla iki defa ekilebilir."

d) Münavebe uygulamalarında ÇKS'de kayıtlı ürünlerin kullanım şekillerine bakılmaz.

e) Bakanlık kayıt sistemlerinde kayıtlı bir tarım parselinin bölünmek suretiyle farklı ürünlerin ekilmesi durumunda bu tarım parsellerinde münavebe uygulaması yapıldığı kabul edilir.

f) Tarım parselinin el değiştirmesi durumunda münavebe kontrollerine tarım parseli bazında devam edilir.

g) Hisseli tarım parsellerinde münavebe uygulamaları kayıtlı olunan hisse üzerinden yapılır.

- ğ) Nadas tarımsal faaliyet olarak değerlendirilir.
- h) Toplulaştırma yapılan alanlarda arazilerin toplulaştırma sonrasındaki değişen bilgileri ile ilk kez kaydında önceki yıllardaki kayıtları dikkate alınmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Görev ve Yetki

Görevli kurum ve kuruluşlar

MADDE 14- (1) Bu Tebliğde anılan destekleme uygulamaları BÜGEM, EYDB, GKGM, TRGM, il teknik komiteleri, merkez teknik komitesi, il/ilçe tahkim komisyonları, il/ilçe müdürlükleri, il/ilçe tespit komisyonları, il/ilçe keşif komisyonları, EKK ve yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından yürütülür.

(2) EYDB, iller bazında TYDD desteği verilecek serbest tarım danışmanı ile TYD kuruluşlarındaki tarım danışmanı sayısı ve öncelik kriterlerini belirlemeye yetkilidir.

(3) Tahkim komisyonları, bu Tebliğ hükümlerinin uygulanması sırasında ortaya çıkan ihtilaflı konuları çözmeye ve karar almaya yetkilidir. İl tahkim komisyonu; merkez ilçede, ilçe tahkim komisyonunun görevlerini de yapar. Tahkim komisyonları ÇKS Yönetmeliğinde belirtilmiş olan görevlerine ilave olarak aşağıdaki görevleri yapar:

a) Gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında gerekli hukuki işlemlerin yapılması için karar alır ve ilgili mercilerce uygulanması yönünde girişimde bulunur. Gerçeğe aykırı beyanda bulunan gerçek ve tüzel kişilerin bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden yararlandırılmaması hususunda karar verir. Destekleme ödemesi yapılmış olması halinde ilgili destekleme için yapılan ödemenin geri alınması hakkında karar alır. İdari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticilerin beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmamaları hakkında karar alır. Ayrıca gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına karar verir.

b) Yapılan incelemeler sonunda sahtecilik ve/veya kamu kurumunu dolandırmak gibi bir kastı olmaksızın, fazla destekleme ödemesinden yararlandığı belirlenenlerin, fazla aldıkları miktarları kendi rızaları ile iade etmeleri halinde, destekleme ödemelerinden yararlanmalarına devam etmeleri ve haklarında cezai işlem yapılmamasına ilişkin karar verir.

c) Bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunanlara ilişkin bilgilerin zamanında ÇKS ve ilgili kayıt sistemlerine kaydedilmesini sağlamak üzere her türlü tedbiri alır.

ç) Yapılan arazi tespitlerinin sağlıklı olmasını teminen kadastro programına alınan yerlerde, kadastro çalışmalarından da faydalanılması için gerekli tedbirleri alır.

d) Destekleme uygulamalarına esas il/ilçe tespit komisyonları tarafından yapılan kontrol esnasında tarımsal üretimin planlanmasına esas ürün veya ürün gruplarında Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı olan veya olmayan tarımsal faaliyetlerinin CBS, uzaktan algılama, insansız hava aracı gibi teknolojik yöntemlerle veya yerinde tespitinin yapılmasını sağlar.

e) Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı olmayıp kadastro geçmemiş alanlarda beyan edilen yeni araziler, ağaçlandırma amacıyla ormandan tahsis edilen alanlar ile daha önce arazi keşfi yapıldığı halde yeniden keşif yapılmasına lüzum görülen arazilerde il/ilçe keşif komisyonlarının keşif yapmasını ve keşif raporu düzenlemesini sağlar.

f) İlgili kurum ve kuruluşlar tarafından; çiftçilerin ibraz ettiği belgelerin incelemeye tabi tutulduğunun bildirilmesi halinde, il/ilçe müdürlükleri tarafından gerçek üretim yaptığı tespit edilenlere ödeme yapılmasına karar verir.

(4) EKK: Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteğine esas ELÜS İhraç Formunun doğruluğunun kontrolü amacıyla, TBS'ye gerekli veri akışını çevrim içi olarak sağlar.

(5) İl teknik komiteleri aşağıdaki görevleri yürütür:

a) İl düzeyinde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmet sunumunun kalite ve verimliliğini artırmak, hizmet sunumundaki aksaklıkları ortadan kaldırmak için ilgili mevzuata uygun her türlü tedbir ve kararı alır.

b) Tarımsal danışmanlık hizmetleri kapsamında, düzenlenecek faaliyetlerin sayısını artırmaya, yeni faaliyet eklemeye ve faaliyetlerin konusunu belirlemeye yetkilidir.

c) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve TYD kuruluşlarının TYDD'ye başvurularını sağlamak üzere her türlü tedbiri alır.

ç) İl düzeyinde tarımsal danışmanlık hizmet sunumu ve TYDD ile ilgili her türlü işlemi denetlemek üzere gerek görürse, il müdürlüklerinden koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü başkanlığında oluşturulan denetleme komisyonunu görevlendirebilir.

d) Gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında gerekli idari ve hukuki işlemleri yapmaya yetkilidir ve alınan kararların uygulanması yönünde komite başkanı aracılığı ile ilgili mercilere girişimde bulunur.

e) Haksız yere TYDD'den yararlandığı tespit edilen kişi ve TYD kuruluşlarının beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmamasını değerlendirir ve karara bağlar. Ayrıca gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğunu tespit eden il/ilçe müdürlüğü de ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunur.

f) Bu Tebliğin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek ihtilaflı konuları çözmeye ve karar almaya yetkilidir. İl teknik komitesinin kararlarına yapılan itirazlar merkez teknik komitesi bünyesinde TYDY hükümlerine göre oluşturulan disiplin komisyonu tarafından değerlendirilir ve kesin olarak karara bağlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Destekleme Uygulamalarına İlişkin Esaslar

Destekleme başvuruları

MADDE 15- ~~(1) İlgili üretim yılında ÇKS'ye kayıtlı olan çiftçiler temel, planlı üretim ve üretimi geliştirme desteği içinde yer alan katı organik-organomineral gübre desteğine başvurmuş sayılır, ayrıca başvuru dilekçesi alınmaz. Üretimi geliştirme desteği içinde yer alan sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım, iyi tarım uygulamaları ve organik tarım desteği için ÇKS ve/veya ÖKS/KOBÜKS'de kayıtlı oldukları il/ilçe müdürlüklerine EK-3'te yer alan Destekleme Ödemesi Başvuru Dilekçesi ile şahsen veya yasal temsilcisi aracılığıyla başvuruda bulunurlar.~~

(1) İlgili üretim yılında ÇKS/ÖKS/KOBÜKS'e kayıtlı olan çiftçiler temel, planlı üretim ve üretimi geliştirme desteği içinde yer alan katı organik-organomineral gübre desteğine başvurmuş sayılır, ayrıca başvuru dilekçesi alınmaz. Üretimi geliştirme desteği içinde yer alan sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım desteği için ÇKS'de, iyi tarım uygulamaları ve organik tarım desteği için ÇKS/ÖKS/KOBÜKS'de ve/veya AKS'de kayıtlı oldukları il/ilçe müdürlüklerine EK-3'te yer alan Destekleme Ödemesi Başvuru Dilekçesi ile şahsen veya yasal temsilcisi aracılığıyla başvuruda bulunurlar.

(2) Gezgin arıcılar kayıtlı oldukları il/ilçe dışında bulunmaları halinde, OAKD başvurularını arı konaklama belgesi ve veteriner sağlık raporu ile birlikte arılıklarının bulunduğu il/ilçe müdürlüklerine yaparlar.

(3) Dilekçe ekinde yer alan EK-4 Destekleme Talep Formunda yararlanılmak istenen destek adının onay kutucuğu "X" şeklinde işaretlenir, başvuruda bulunulan her bir destekleme için ayrı dilekçe alınmaz. Bakanlıkça altyapının uygun hale getirilmesi ve yetki verilmesi halinde çiftçiler izin verilen iş ve işlemler ile destekleme başvurularını e-Devlet Kapısı üzerinden de yapabilirler. Elektronik ortamda kurum ve kuruluşlar tarafından üretilen ve erişilebilen bilgi ve belgeler çiftçilerden talep edilmez.

(4) Çiftçiler, yararlanacakları desteklemeler için EK-4'te yer alan Destekleme Talep Formunda belirtilen belgeleri, EK-2'de yer alan Destekleme Uygulama Takvimine göre belge teslim bitiş tarihinden önce kayıtlı oldukları il/ilçe müdürlüğüne teslim etmek zorundadır. Belge teslim bitiş tarihinin resmî tatil veya hafta sonuna rastlaması durumunda başvuru süresi ilk mesai günü sonuna kadar devam eder. Belge teslim bitiş tarihi sona eren desteklemeler için müracaatta bulunulamaz.

(5) İlgili üretim yılında ÇKS'ye /ÖKS/KOBÜKS'e kayıtlı olup temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme desteği kapsamında yer alan katı organik organomineral gübre desteğinden yararlanmak istemeyen çiftçiler, bu taleplerini il/ilçe müdürlüklerine askı süresi bitimine kadar yazılı olarak bildirirler.

(6) EK-4'te yer alan Destekleme Talep Formu iki nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası imza karşılığında çiftçiye teslim edilir, diğer nüshası çiftçinin ÇKS/ÖKS/KOBÜKS başvuru dosyasında muhafaza edilir.

(7) Kadastro geçmemiş köylere ilişkin il/ilçe tahkim komisyonlarınca yapılan çalışma planına göre her köy için son müracaat tarihi, EK-2'de yer alan Destekleme Uygulama Takvimine göre belge teslim bitiş tarihinden önce olmak kaydıyla belirlenebilir. Bu tarih, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre on beş gün önceden çiftçilere ilan edilmesi amacıyla ilgili muhtara tebliğ edilir.

(8) İl müdürlükleri merkez ilçelerde, ilçe müdürlüklerinin yapmakla yükümlü oldukları görevleri yapar.

(9) Başvuru yapan çiftçilerin özlük, arazi ve ürün bilgilerinde değişiklik olması halinde ilgili mevzuat kapsamında ÇKS/ÖKS/KOBÜKS'deki bilgilerini güncellemesi gereklidir.

(10) Haklarında beş yıl süreyle tarımsal desteklemelerden yararlandırılmamaları yönünde karar alınan çiftçilerin başvuruları, EK-5'te yer alan Taahhütname-1 ve gerekli başvuru belgeleri ile birlikte kabul edilir. Destekleme öncesi işlemler tamamlanır ancak karar çiftçi lehine adli ve idari mercilerde bozulmadığı sürece, başvurunun kabulü herhangi bir hak doğurmayıp başvuran çiftçiye destekleme ödemesi yapılmaz.

(11) Kamu veya kamu yararına çalışan kuruluşlarca çiftçilere dağıtılan tohumluklar için; İl Özel İdaresi, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Belediyeler ve Köylere Hizmet Götürme Birliği gibi kamu veya kamu yararına çalışan kuruluşlarca finanse edilerek dağıtımı gerçekleştirilen tohumluklara yalnızca çiftçi katkısı oranında destekleme ödenir. Bu kapsamda, kurumlara kesilmiş fatura ekinde ilgili çiftçi tarafından ödenen bedele karşılık gelen miktar bilgilerini gösteren ve ilgili kurum tarafından hazırlanmış liste çiftçinin dosyasına eklenir.

(12) İl/ilçe müdürlüğü tarafından istenecek belgelerin asıllarının kaybolması veya zayi olması halinde belgeyi düzenleyen kişi veya kuruluştaki nüshasının il/ilçe müdürlüğünce görülerek onaylanması ve kopyasına "Aslı Görülmüştür" ibaresi yazılması durumunda alınır.

(13) 5 inci, 6 ncı ve 7 nci maddelerde yer alan desteklere başvuruların alınması sırasında, Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik kapsamında beyan edilen üretim bilgileri incelenir. Uygun olmayan üretim beyanları ile ilgili çiftçiler bilgilendirilerek üretim planlamasına uygun olmayan beyanlar için ÇKS Yönetmeliği ekinde yer alan "EK-8 Planlı Üretim Bildirim Formu" doldurularak çiftçiye imzalatılır ve çiftçinin başvuru dosyasında muhafaza edilir.

(14) 8 inci maddede geçen BBMD için EK-19'da yer alan başvuru dilekçesi ve EK-21'de yer alan Biyolojik ve/veya Biyoteknik Mücadele Desteği Tespit Tutanağı, çiftçinin başvuru dosyasında muhafaza edilir.

(15) 9 uncu maddede yer alan, patates siğili görülen alanlar ile güvenlik kuşağında uygulanacak destek için EK-3'de yer alan başvuru dilekçesi ve EK-22'de yer alan Patates Siğili Desteği Talep Formu çiftçinin başvuru dosyasında muhafaza edilir.

(16) 10 uncu maddede yer alan;

a) Lisanslı depo işletmesince üretici/üretici örgütü adına düzenlenmiş olan ve üzerinde isim/unvan, TC Kimlik/Vergi Numarası, fatura düzenlenme tarihi, ürün adı, ürün miktarı, ürünün depoya giriş tarihi ve ürünün depoda kaldığı gün sayısı bilgilerinin eksiksiz olarak yer aldığı depo kira ücreti faturasını,

b) Üretici örgütünün başvurusu halinde üreticilerden alacağı EK-24'de yer alan Taahhütname ve üretici örgütlerine kayıtlı çiftçi listesini,

dikkate alarak, EK-4'de yer alan Destekleme Talep Formu ile birlikte teslim alınmasını, TBS'ye girişinin sağlanmasını ve oluşturulan askı icmalleri ile kesin icmallerin kontrol edilerek onaylanmasını sağlar.

(17) 12 nci madde kapsamındaki desteklemelere başvuracak kişi ve TYD kuruluşları ile istenecek belgeler, başvuru tarihi, başvuru işlemleri, askı işlemlerine ilişkin usul ve esaslar şunlardır:

a) Tarımsal işletmeler ile imzalanan sözleşmelerine istinaden 12 nci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen yetki belgesine sahip kişi ve kuruluşlar TYDD'ye başvurabilir.

b) TYDD'ye başvuracak kişi ve kuruluşlar adına başvuru yapmaya yetkili kişiler şunlardır:

1) Ziraat odası başkanı.

- 2) Birlik başkanı.
- 3) Kooperatif başkanı.
- 4) Serbest tarım danışmanı.

c) Başvuru sırasında istenecek belgeler şunlardır:

1) EK-30'da yer alan TYDD Başvuru Formu ve Taahhütname.

2) Bir tarım danışmanının hizmet sunacağı tarımsal işletme sayısı 12 nci maddenin dokuzuncu fıkrasında belirlenen sayılardan az olmamak üzere EK-31'de yer alan TYDD Başvurusunda Bulunan Kişi/TYD Kuruluşunun Hizmet Sunduğu Tarımsal İşletmelere Ait İcmal.

3) Her tarımsal işletme için tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlarla yapılan tarımsal danışmanlık hizmet sözleşmesi.

4) Serbest tarım danışmanı ve kuruluşların SGK prim borcu olmadığına dair ilgili kurumdan veya e-devlet kapısından alınan belge.

5) Serbest tarım danışmanı ve kuruluşların vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair ilgili kurumdan veya e-devlet kapısından alınan belge.

6) Kuruluşlar adına başvuru yapmaya yetkili ziraat odası başkanı, birlik başkanı ve kooperatif başkanı için başvuru yapabileceğine dair alınan yönetim kurulu/yetkili kurul kararının onaylı sureti.

7) Tarımsal danışmanlık hizmeti verilen işletmenin tipine göre aşağıdaki belgelerden; Bakanlık ve diğer kamu bilgi sistemlerinden alınabilen belgeler istenmeyerek sadece TYDBİS'ten kontrol edilir, bilgi sistemlerinden alınamayan belgelerin ise onaylı sureti istenir.

i) ÇKS/ÖKS/KOBÜKS belgesi.

ii) İl/ilçe müdürlüğü onaylı AKS'den alınan belge.

iii) Örtü altı kayıt sistemi belgesi.

iv) Su ürünleri yetiştiricilik belgesi.

v) Hayvan pasaportlarının veya listelerinin il/ilçe müdürlüğü onaylı sureti.

vi) Hayvan kayıt sisteminden HBS'den alınan belge/liste.

vii) OTBİS'e kayıtlı olduğuna dair il veya ilçe müdürlüğünden alınan yazı.

viii) Kanatlı hayvan yetiştiriciliği için etlik veya yumurta tavukçuluğu sürü durumunu ve sürüdeki hayvan sayısını gösteren il veya ilçe müdürlüklerinden alınan onaylı işletme tescil belgesi.

ix) Bakanlıkça 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile 22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında arazi toplulaştırması uygulanan köylerde, ÇKS/ÖKS/KOBÜKS güncellemesinin yapılamadığı hâllerde il müdürlüğünce düzenlenecek ve ÇKS/ÖKS/KOBÜKS bilgilerini ihtiva eden belge.

ç) TYDD'ye başvuran kişi ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanın tarımsal danışmanlık hizmet bürolarının bulunduğu ilde ikamet ettiğine dair yerleşim yeri adresi, TYDBİS'ten kontrol edilir.

d) TYDD'den faydalanmak isteyen kişi ve kuruluşlar, EYDB tarafından açıklanacak iş takviminde yer alan tarih ve sürelerle uygun olarak istenen belgeler ile birlikte tarımsal danışmanlık hizmet bürosunun bulunduğu yerdeki ilçe müdürlüğüne, ilçe müdürlüğü bulunmayan yerde il müdürlüğüne başvurur. Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşların şubesi var ise şube bürosunun bulunduğu yerdeki ilçe müdürlüğüne, ilçe müdürlüğü bulunmayan yerde il müdürlüğüne başvuru yapılır.

e) Başvuru işlemleri, askı işlemleri ve diğer işlemlerle ilgili iş takvimi her yıl başvurulardan önce EYDB web sayfasında ve TYDBİS'de yayımlanır.

f) Tarımsal işletme birden fazla kişi ve kuruluştan hizmet aldığı takdirde, yazılış sırasına göre olmak üzere; ceza durumu, kuruluşa üyelik durumu, işletmenin ağırlıklı tarımsal faaliyeti ile tarımsal danışmanlık hizmetinin uyumu, tarım danışmanı sertifika türü, yetki belgesi tarihi, sözleşme tarihi ve başvuru tarihine göre il müdürlüğünün belirlediği bir kuruluştan hizmet alır. İşletme sayısı eksilen diğer kişi ve kuruluş, icmaller askıya çıkmadan önce EK-31 TYDD Başvurusunda Bulunan Kişi/TYD Kuruluşunun Hizmet Sunduğu Tarımsal İşletmelere Ait İcmaldeki eksilen tarımsal işletmelerin yerine yeni tarımsal işletmeler belirler. Bu tarımsal işletmelerle ilgili belgeleri ve yeniden düzenlediği EK-31'deki icmalı TYDD başvurusunun yapıldığı il/ilçe müdürlüğüne sunar ve EK-31'deki icmalde başka bir değişiklik yapılmaz.

g) Başvuru bitiş tarihinden sonra EK-33 TYDD Ödemesi Yapılacak Kişi/TYD Kuruluşlarına Ait İlçe İcmali ve EK-35 TYDD'ye Başvuran Kişi/TYD Kuruluşunun Hizmet Sunduğu Tarımsal İşletmelere Ait İlçe İcmalinin TYDBİS'e kayıt edilmesi esnasında tarımsal işletmelerle yapılan sözleşmeler ve Bakanlık kayıt

sistemlerinden alınan belgelerde tespit edilen eksik ve hataların düzeltilmesi neticesinde oluşan değişiklikler ile askı süresi içinde verilen itiraz dilekçelerinde talep edilen değişiklikler dışında çiftçinin beyanı ile 12 nci maddenin dördüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen kayıt sistemlerinde yapılacak güncellemeler TYDD ödemesine esas olamaz.

ğ) TYDD'ye başvurmuş olan kişi ve kuruluşlardan, il/ilçe müdürlüklerinde oluşturulan komisyonlarca veya TYDY ve bu Tebliğ kapsamında yapılan denetleme ve inceleme sonucu bu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde tanımlanan cezalardan kınama üstü ceza verilmiş kişi ve kuruluşlar il/ilçe icmalinden çıkartılır.

h) Tarımsal danışmanlık hizmet sözleşmesi herhangi bir nedenden dolayı tek taraflı veya karşılıklı feshedilen tarımsal işletmeler il/ilçe icmalinden çıkartılır.

(18) 12 nci madde kapsamındaki desteklemelerin birinci ve ikinci dilim ödemeleri yapılmadan önce; tarım danışmanının sözleşme yapıldığı tarihten itibaren SGK prim ödemesinin aylık bazda icmalini gösteren belge, ücret hesap pusulası ve maaş dekontları, teminat alınması ve ödeme icmallерinin EYDB'ye gönderilmesi aşağıdaki şekilde gerçekleştirilir:

a) Mayıs ayının ilk iş gününe kadar gönderilmesi gereken birinci dilim ödemeye esas il icmalі ile Kasım ayının ilk iş gününe kadar gönderilmesi gereken ikinci dilim ödemeye esas il icmalі Başkanlığа gönderilmeden önce; tarımsal danışmanlık hizmeti sunan TYD kuruluşlarında istihdam edilen tarım danışmanının sözleşme yapıldığı tarihten itibaren SGK prim ödemesinin aylık bazda icmalini gösteren belge, vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair belge, banka veya diğer banka maaş dekontları ile TYD kuruluşu tarafından tarım danışmanı adına düzenlenmiş ücret hesap pusulası TYDD başvurusunun yapıldığı il/ilçe müdürlüğüne teslim edilir. Bu işlemi uygulamayan kişi/TYD kuruluşları il/ilçe icmalinden çıkarılır.

b) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve TYD kuruluşları, ödenecek olan toplam TYDD tutarının %10'u kadar süresiz banka teminat mektubunu bu maddenin on yedinci fıkrası (b) bendinde belirtilen yetkili kişiler aracılığı ile Mayıs ayının ilk iş gününden önce il müdürlüğüne teslim eder veya ödenecek olan toplam TYDD tutarının %5'i kadar tutarı, il defterdarlığınca açılan hesaba yatırır. İl müdürlüğü tarafından teyidi alınan kesin teminat mektupları muhafazası için defterdarlık muhasebe müdürlüğüne teslim edilir. Bu işlemi uygulamayan kişi ve TYD kuruluşları il/ilçe icmalinden çıkarılır.

c) Teminat mektuplarının toplam tutarı ödenecek olan toplam TYDD tutarının %10'undan az olmamak kaydıyla Banka ve/veya diğer bankalardan, birden fazla kesin teminat mektubu alınabilir.

ç) Geri ödemesi olan kişi ve TYD kuruluşlarının icmalleri, geri ödeme işlemi tamamlandıktan sonra EYDB'ye gönderilir.

d) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve TYD kuruluşları; TYDY, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili mevzuatında belirtilen tüm form ve raporları düzenler. Bu belgelerden ödeme icmalі düzenleme tarihinden önce istenenleri il/ilçe müdürlüğüne belirlenen süre içerisinde teslim edene veya TYDBİS'e giriş yapana kadar ödeme icmalleri düzenlenmez.

e) EYDB'ye gönderilen EK-34 TYDD Ödemesi Yapılacak Kişi/TYD Kuruluşlarına Ait İl İcmali ödeme işlemleri yapılmak üzere ilgili birime gönderilir.

f) Ödemeler, Bakanlık tarafından gerekli kaynağın bankaya aktarılmasını müteakip Banka tarafından yapılır.

Askı ve sonrasında yapılacak iş ve işlemler

MADDE 16- (1) 11 inci ve 12 nci maddelerde yer alan desteklemeler hariç olmak üzere;

a) Desteklemelere ilişkin ödeme icmalleri il müdürlükleri tarafından Bakanlık kayıt sistemlerinden alınarak oluşturulur. İlçeye ait destekleme türüne esas İcmal-1 listeleri, il/ilçe müdürlüğü veya ilgili köy/mahallede EK-2'de Destekleme Uygulama Takviminde belirtilen süre ile il/ilçe müdürlükleri veya muhtarlıklar marifetiyle askıya çıkarılır ve il/ilçe müdürlüğü internet sayfasında yayımlanır. Askıya çıkma tarihi ve saati ile askıdan indirme tarihi ve saati tutanağa bağlanır. Köy/mahallede askıya çıkılması halinde tutanak muhtar ve/veya aza tarafından güncel tarihle imzalanır. Askı ve itiraz süresince herhangi bir itiraz olmaz ise icmallerdeki bilgiler doğru kabul edilir. Askı süresi ve askı süresinin bitimini takip eden beş iş günü içinde yapılacak itirazlar il/ilçe müdürlüğü tarafından değerlendirilir. Bu

değerlendirmenin sonucunda karara bağlanamayan itirazlar il/ilçe tahkim komisyonlarınca değerlendirilerek sonuçlandırılır.

b) Askı ve itiraz süresi bitimi sonrasında ve idari kaynaklı hata olması halinde yapılacak itirazlar il/ilçe müdürlüğü tarafından değerlendirilir. Bu değerlendirmenin sonucunda karara bağlanamayan itirazlar il/ilçe tahkim komisyonlarınca değerlendirilerek sonuçlandırılır.

c) Askı ve itiraz süresi boyunca askıdaki icmal bilgilerine karşı ilgililer tarafından yapılacak itirazların il/ilçe müdürlüklerine yazılı olarak yapılması şarttır. Ayrıca OTD/OAKD uygulamalarında hatalı bilgilerin düzeltilmesi için yetkilendirilmiş kuruluşa EK-17'de yer alan Organik Tarım Desteği İtiraz Dilekçe Örneği ile müracaat edilmesi çiftçinin ve arıcının görev ve sorumluluğundadır. Bu madde hükmüne göre yapılan yazılı itirazlar askı süresinin başlamasından itibaren değerlendirmeye alınır.

ç) Değerlendirme sonucunda İcmal-1'lerin düzeltilmemesi ya da bilgi ve belgelere aykırılık ile şikâyet ve/veya ihbar bulunması nedeniyle her bir destekleme türüne göre İcmal-1'lerin oluşturulamaması halinde durum ilçe tahkim komisyonuna intikal ettirilir. İlçe tahkim komisyonunca çözülemeyen konular il tahkim komisyonunda değerlendirilmek üzere gönderilir.

d) Askı işlemleri sonucunda Bakanlık kayıt sistemlerinden alınan İcmal-2 ilçe müdürlüklerince düzenlenip onaylandıktan sonra il müdürlüğüne gönderilir. Bu icmallar ve merkez ilçe icmallерinin Bakanlık kayıt sistemlerinden alınan İcmal-3 ile uyumu il müdürlüğü tarafından kontrol edilir.

e) İlçe müdürlüklerinden alınan her bir destekleme türüne göre düzenlenen İcmal-2'lerde gerçeğe aykırılık olması ya da il müdürlüklerine intikal eden şikâyet ve/veya ihbar olması durumunda, il müdürlüklerince bu sorunlar çözülür. Çözülemeyen konular il tahkim komisyonuna, il tahkim komisyonunda çözülemeyen konular ise ilgili Genel Müdürlüğe gönderilir.

f) Her bir destekleme türüne göre düzenlenen İcmal-3'ler ilgili Genel Müdürlüğe gönderilir.

g) Destekleme ödemeleri tamamlandıktan sonra idari kaynaklı hata olması durumunda, il müdürlükleri resmi yazı ile fark icmallерinin oluşturulması için ilgili Genel Müdürlüğe talepte bulunur.

(2) BBMD kapsamında ilçe müdürlükleri tarafından oluşturulan İcmal-1 ve İcmal-2'ler açık alanda yetiştirilen kayısı, ayva, armut, elma, bağ, domates, zeytin, turunçgil, nar, şeftali ve nektarin için 25 Ekim tarihine kadar, örtüaltı/kapalı ortam ortamda bitkisel üretim için ise takip eden yılın 21 Şubat tarihine kadar il müdürlüğüne gönderilir.

(3) BBMD kapsamında il müdürlüğü tarafından, ödemeye esas İcmal-3'ler sistem çıktısı onaylı olarak (düzenleyen, kontrol eden, onaylayan şeklinde elektronik imza ile imzalanarak), ilçe müdürlüklerinden gelen İcmal-1 ve İcmal-2 ile birlikte açık alanda yetiştirilen kayısı, ayva, armut, elma, bağ, domates, zeytin, turunçgil, nar, şeftali ve nektarin için 25 Kasım tarihine kadar, örtüaltı/kapalı ortam ortamda bitkisel üretim için ise takip eden yılın 21 Mart tarihine kadar GKGM'ye gönderilir.

(4) Patates siğili görülen alanlar ile güvenlik kuşağında uygulanacak destek kapsamında ilçe müdürlüklerince oluşturulan İcmal-2'ler onaylanarak en geç 16/5/2025 tarihine kadar il müdürlüğüne gönderilir. Bu işlemler merkez ilçelerde il müdürlükleri tarafından yapılır. TBS'den alınan İcmal-3'ler il müdürlükleri tarafından kontrol edilip onaylanarak en geç 2/6/2025 tarihine kadar GKGM'ye gönderilir.

(5) Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteğinde; üretim sezonuna ait müracaatlar ilgili yılın 1 Ekim tarihi ile bir sonraki yılın 30 Haziran tarihleri arasında başvuru sahiplerince EK-4'de yer alan Destekleme Talep Formu ile üretici/üretici örgütlerinin ÇKS'ye kayıtlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne yapılır. Destekleme başvurusu alınacak olan depo kira ücretleri için son depo kira ücreti fatura tarihi 30 Haziran olacak şekilde başvuru dilekçe ekinde yer alan belgeler il/ilçe müdürlüğüne sunulur. Lisanslı depo içerisinde muhafaza edilen bir önceki üretim yılına ait ürünler için son müracaat tarihine (30 Haziran) kadar depo kira ücreti faturasının kesilmemiş olması halinde anılan ürünler için ödeme başvurusu bu Tebliğ kapsamında yapılabilir. Destekleme ödemesinin yapılmasında ürünün depoya konulduğu yıla ait destekleme miktarları kullanılır. Üretici/üretici örgütünün yazılı başvurusunun bulunması halinde ÇKS'de bir önceki yıl için belirtilen kapasitesi kullanılarak ödeme yapılabilir.

(6) İl ÇMVA komisyonlarınca anket formu kontrol edilen işletmeler için, Tarım Bilgi Sistemi aracılığıyla ÇMVA katılım anlaşmasının imzalandığı yıl için ÇMVA katılım primi desteği girişleri yapılır. İşletmelerin kesin icmalleri alınarak İcmal 1, İcmal 2 ve İcmal 3 onaylanıp, ÇMVA Sorumlu Birime gönderir ve ÇMVA Sorumlu Birim İcmal 1 seviyesinde ödemeye esas bilgileri bankaya gönderir.

Desteklemelerden yararlanamayacaklar

MADDE 17- (1) Bu Tebliğde yer alan destekleme uygulamalarından;

a) İlgili üretim yılında destekleme uygulamalarında ayrıntıları verilen Bakanlık kayıt sistemlerinde kayıtlı olmayanlar destekleme ödemelerinden yararlanamaz.

b) OAKD kapsamında gezginci arıcılar hariç, ilgili Bakanlık kayıt sistemlerinde kayıtlı olduğu il/ilçe dışında başka yerden desteklemeye müracaat edenlerle, bu Tebliğde belirtilen destekleme ödemelerinden faydalanmak için istenilen belgelerle birlikte süresi içinde başvuru yapmayanlar destekleme ödemelerinden yararlanamaz.

c) Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler tarafından kurulan ve ortak olunan şirketler ile belediyelere bağlı şirketler destekleme ödemelerinden yararlanamaz.

ç) Tapuda tescilli bulunmayan mülkiyeti ihtilaflı olan arazilerde, askı ve askı sonrası itiraz süresince taraflardan birinin destekleme ödemesine ilişkin itirazının yazılı olarak ilgili birime iletilmesi durumunda, ihtilafa konu araziler, bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden yararlanamaz.

d) Bakanlık tarafından toplulaştırma nedeniyle gelir kaybı ve/veya zarar-zıyan ödemesi yapılan parsellerde, gelir kaybı ve/veya zarar-zıyan ödemesi yapılan alan için bu Tebliğde anılan destekleme ödemeleri yapılmaz.

e) 14 üncü maddenin ~~ikinci~~ **üçüncü** fıkrasının (f) bendi hükümlerince gerçek üretim yapmadıkları tespit edilenler bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden yararlanamaz.

f) Tarım Kanununun 23 üncü maddesi gereği haklarında beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmamaları yönünde karar verilenler bu Tebliğde anılan destekleme ödemelerinden yararlanamaz.

g) 1/1/2024 tarihinden itibaren başlamak üzere Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik kapsamında, uygun şekilde tesis edilmeyen yeni meyve bahçeleri temel ve üretimi geliştirme desteği ödemelerinden yararlanamaz.

ğ) KOBÜKS'e kayıtlı kapalı ortamda bitkisel üretim ünitelerinin yer aldığı alanlar içerisinde bulunan Hazine arazileri ve bunun gibi tahsisli olmayan dere yatağı, yol gibi alanlar için taahhütname ile sisteme başvuran üreticiler destekleme ödemelerinden yararlanamaz. Destekleme ödemelerinde bu alanlar kapalı ortamda bitkisel üretim ünite toplam alanından çıkartılır."

(2) 5 inci, 6 ncı ve 7 nci maddelerde yer alan desteklemelerde;

a) Destekleme kapsamındaki arazilerde ara ziraatı yapıldığının tespiti halinde ara ziraatı ürünlerine,

b) Üretim yılı içerisinde herhangi bir üretim ya da üretim gayesiyle toprak işleme yapılmamış olan boş araziler ile birbirini takip eden iki ve daha fazla üretim yılında nadasa bırakılan arazilere,

c) Kadastro geçmemiş birimlerde, tapu sicil müdürlüklerinden onaylı tapu zabıt kaydına sahip olmayan çayır vasıflı arazilere,

ç) 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümlerine tabi alanlarda ekiliş yapanlara,

d) Ormanla ilişkili alanlarda, keşif komisyonlarınca düzenlenen raporlarda, tarım arazisi haline getirilmediği tespit edilen araziler veya Orman Genel Müdürlüğünce desteklemeye başvuran çiftçi adına tahsis edilmeyen arazilere,

e) Bitki sağlığı, karantina nedeniyle üretiminde kısıtlama bulunan türlerde veya kısıtlamaya tabi alanlarda yapılan üretilere,

f) Üretim planlaması kapsamına alınan ürünlerin, Karar ekindeki listede yer alan tarım havzası dışında yetiştirilmesi durumunda,

g) Kararda yer alan birinci ve ikinci grup yem bitkilerinin toplam ekiliş alanının 5 dekarın altında olması durumunda bu alanlara planlı üretim,

ğ) OTD hariç olmak üzere kütlü pamuk üretiminde yurt içerisinde üretilip sertifikalandırılan tohumları kullanmayan çiftçilere,

h) Rekreasyon amacıyla yapılan faaliyetlere,

ı) Münavebe kurallarına uyulmayan parsellere,

i) 3039 sayılı Kanun kapsamında çeltik komisyonlarından izin almadan ekiliş yapılan parsellere,

j) Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği havzalarda mısır (dane) ve patates ekilişlerine,

temel, **planlı üretim** ve üretimi geliştirme destekleme ödemesi yapılmaz.

(3) Yurt dışından ithal edilen tohumluklar için sertifikalı/standart fidan kullanım ve sertifikalı tohum kullanım desteği ödemesi yapılmaz.

(4) Yurt içinde kullanmak amacıyla üretilip sertifikalandırılan ve ihracatı yapılan/yapılacak tohumlukların ihraç edilen kısımları için sertifikalı/standart fidan ve sertifikalı tohum kullanım desteği ödemesi yapılmaz.

~~(5) Yem bitkisi ekilişlerini daneye bırakanlar planlı üretim desteğinden yararlanamaz.~~

(5) Fiğ, yulaf, çavdar ve tritikale hariç yem bitkisi ekilişlerini daneye bırakanlar planlı üretim desteğinden yararlanamaz.

(6) İlgili üretim yılında düzenlenmeyen İTU sertifikaları veya önceki yıllarda düzenlenmekle birlikte geçerliliği ilgili üretim yılında da devam eden İTU sertifikaları ile yapılan başvurular İTU desteklemesinden yararlanamaz.

(7) İTU sertifikası iptal edilen araziler, İTUD'dan yararlanamaz.

(8) 1. Grup ürünlerde aynı tarım parselinde yetiştirilen örtüaltı/kapalı ortamda bitkisel üretim İTU ürünleri için İTUD ödemesi yapılması durumunda bu ürünler açıkta üretim için İTUD ödemesinden yararlanamaz.

(9) OTD'den yararlandırılan araziler İTUD'dan, İTUD'dan yararlandırılan araziler OTD'den yararlanamaz.

(10) Ormandan tahsisli arazilerde yapılan üretimler OTD ve İTUD'dan yararlanamaz.

(11) Kamu arazileri üzerinde yapılan doğadan toplama alanları ve ekiliş yapılmayan çayır vasıflı alanlar OTD'den yararlanamaz.

(12) Geçiş süreci-1 ürünü üretimi yapılan araziler, OTD'den yararlanamaz.

(13) Bir önceki üretim yılında geçiş süreci-2 ve geçiş süreci-3 statülerinde destek alan araziler, ilgili üretim yılında aynı statüde kalması halinde OTD'den yararlanamaz.

(14) Organik tarım faaliyeti yürütülen arazilerden, bir önceki yıla göre ilgili üretim yılında statüsü düşen araziler OTD'den yararlanamaz.

(15) EK-1'de 3. grupta bulunan ve yeşil ot hasadı yapılarak yem bitkisi amaçlı kullanılacak olan ürünlerin yetiştirildiği araziler, ilgili çiftçinin organik hayvancılık faaliyeti bulunmaması durumunda OTD'den yararlanamaz. Ancak münavebe amacıyla ÇKS'de bir önceki üretim yılında farklı bir bitkinin bulunması durumunda, tek yıllık yeşil ot hasadı yapılarak yem bitkisi amaçlı kullanılacak olan ürünlerin yetiştirildiği arazilerde, ilgili çiftçinin organik hayvancılık faaliyetinde bulunma şartı aranmaz.

(16) Ürün alınamayan, verim çağına gelmemiş dikili tarım arazileri İTUD ve OTD'den yararlanamaz.

(17) Geçiş sürecinde bulunan arılı kovanlar OAKD'den yararlanamaz.

(18) EK-18'de yer alan Arılık ve Arılı Kovan Tespit Tutanağına göre uygun olmayan arılı kovanlar OAKD'den yararlanamaz.

(19) Toplam arazi miktarı açıkta üretim için 1 dekarın, örtüaltı/kapalı ortamda bitkisel üretim ünitelerinde üretim için 0,5 dekarın altında olan çiftçilere temel, planlı üretim ve üretimi geliştirme desteği ödemesi yapılmaz.

(20) Nadas alanlarına temel destek ödemesi dışında başka destekleme ödemesi yapılmaz.

(21) Biyolojik ve/veya biyoteknik mücadele desteklemelerine müracaat eden üreticilerin yetiştirdikleri ürünlerde 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında yapılan hasat öncesi pestisit denetimlerinde tavsiye dışı veya hatalı pestisit kullanımı tespit edilip idari para cezası uygulanan üreticiler aynı yıl içerisinde ilgili parsel ve üründe yapılacak desteklemelerden faydalanamazlar.

(22) Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteğinde; EK-25'de yer alan ürünlere ait depolama dönemi başlangıç tarihi ile ilgili üretim yılının son tarihi (31 Aralık) arasında ürünlerini lisanslı depo işletmesine teslim etmeyen üretici/üretici örgütleri kira desteklemesinden faydalanamazlar.

(23) Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteğinde; üretici örgütlerinin başvuru yaparken sunduğu taahhütname ile ÇKS üzerindeki bilgilerinin üretici örgütünün destekleme alabilmesi için kullanılmasını kabul eden üreticiye ayrıca ödeme yapılmaz.

(24) ÇMVA sistemine katılım primi desteğinden; ilgili muhasebe yılında ÇMVA Katılım Anlaşması imzalamak suretiyle başvuru yapmayan, verilerini istenen zamanda, doğru ve eksiksiz olarak veri toplayıcılar ile paylaşmayan, kendi isteğiyle sistemden çıkan tarımsal işletmeler faydalanamazlar.

(25) Aşağıda belirtilen kişi ve TYD kuruluşları 12 nci madde kapsamındaki destekleme ödemesinden faydalanamaz:

a) 12 nci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen nitelikleri taşımayan tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunanlar.

b) EK-37'de yer alan Tarım Danışmanlarının Sertifika Bölümlerine uygun sertifikaya sahip serbest tarım danışmanları, tarım danışmanı istihdam eden kuruluşlardan istenen belgelerle birlikte 15 inci maddenin on yedinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen yer ve süre içerisinde başvurmayanlar.

c) TYDD ödemesinden faydalanmak üzere başvuru yapan kişi ve kuruluşlardan gerçeğe aykırı beyanda bulunan ve belge ibraz edenler.

ç) Men edildiği süre ile sınırlı olmak üzere tarımsal desteklemelerin herhangi birinden men edilmiş olan tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.

d) Tarımsal desteklemelerden herhangi birinden men edilen bir tarımsal işletmenin men edildiği süre boyunca, bu tarımsal işletmeye tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.

e) TYDY, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili mevzuatı kapsamında yapılan inceleme ve denetleme sonrası, yapılan hizmet sunumu süresince; bu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde belirtilen cezalardan kınama üstü ceza alan kişi ve kuruluşlar, yetki belgesi geçici iptali ve yetki belgesi iptali cezası hâlihazırda devam eden kişi ve kuruluşlar.

f) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi iptal edilen kuruluşun ortağı, başkanı veya yönetim kurulu üyesinin, cezanın verildiği tarihten sonra görev aldığı tarımsal danışmanlık hizmeti sunan başka kuruluşlar.

g) Tarım danışmanı belgesine sahip olan kişiler aynı zamanda tarımsal işletme sahibi ise ve sahip olduğu sertifika bölümünde kendi işletmesi tarımsal danışmanlık hizmeti alıyorsa bu tarımsal işletme için tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.

ğ) Sağlık kurulu raporu, hizmet süresi içerisinde toplam 40 günü geçmeyen tek hekim raporu ve doğum izni alanlar hariç tarımsal işletmelere on iki aydan daha az süreli tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.

h) İstihdam ettiği tarım danışmanını ölüm, sürekli hastalık ve doğal afet gibi sebepler hariç on iki aylık hizmet sunumu süresince birden fazla değiştiren kuruluşlar.

ı) Bu Tebliğin uygulama süresince tarım danışmanının hizmet sunduğu tarımsal işletme sayısı, ölüm hali hariç olmak üzere, 12 nci maddenin dokuzuncu fıkrasında belirlenen azami işletme sayısının %80'inin altına düşen kuruluşlar.

i) Tarım danışmanının, 12 nci maddenin on dördüncü fıkrası hükmüne uygun olarak aylık bazda Banka ve diğer banka maaş dekontu ile kuruluş tarafından tarım danışmanı adına düzenlenmiş ücret hesap pusulası ve SGK prim ödemesi belgesi ile teminat veya teminat mektubunu il/ilçe müdürlüğüne süresinde teslim etmeyen kişi ve kuruluşlar.

j) Tarım danışmanı istihdam etmeyen kuruluşlar.

k) TYDD son başvuru tarihinden sonra tarımsal danışmanlık yetki belgesi alan kişi ve kuruluşlar ile şube izni alanlar.

l) TYDY, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili mevzuatında belirtilen hükümleri yerine getirmeyen kişi ve kuruluşlar.

m) TYDY, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili mevzuatında belirtilen form ve raporları düzenlemeyen, bunları il/ilçe müdürlüğüne belirlenen süre içerisinde göndermeyen veya TYDBİS'e giriş yapmayan/yüklemeyen kişi ve kuruluşlar.

n) EK-32 Çiftçi Görüşme Formunun kapsadığı TYDD ödeme dönemiyle sınırlı kalmak kaydıyla söz konusu formların yarısından fazlasında çiftçi memnuniyeti olumsuz olarak değerlendirilenler.

o) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve TYD kuruluşlarına, 18 inci madde kapsamında yapacakları geri ödeme işlemi tamamlanana kadar TYDD ödemesi yapılmaz.

(26) Mülkiyeti kamuya ait olup taahhütname ile Bakanlık kayıt sistemine kaydedilen araziler için kira sözleşmesi ibraz edilmediği takdirde bu Tebliğde anılan destekleme ödemeleri yapılmaz.

Haksız ödemelerin geri alınması ve hak mahrumiyeti

MADDE 18- (1) Bu Tebliğde belirtilen yetkili merciler, yetki alanına giren verilerin kayıt sistemine doğru girilmesinden, kendilerine ibraz edilen belgelerin kontrolünden ve kendi hazırladıkları belgelerden doğrudan sorumludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye neden olanlar ile haksız yere ödemelerden yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullananlar hakkında gerekli idari işlemler yapılarak hukuki ve cezai süreç başlatılır. İl/ilçe tahkim komisyonlarınca Tarım Kanununun 23 üncü maddesine göre yapılacak iş ve işlemler değerlendirilip karara bağlanır, gereği il/ilçe müdürlüklerince yerine getirilir.

(2) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

(3) Bu Tebliğ ile belirlenen destekleme ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen çiftçiler tahkim komisyonu kararı tarihinden itibaren beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar. Bunun takibinden il/ilçe müdürlükleri sorumludur.

(4) ELÜS İhraç Formunun doğruluğunun kontrolü amacıyla, TBS'ye gerekli veri akışının çevrim içi olarak sağlanması ile ilgili doğrulama hatasından kaynaklanan haksız kira destekleme ödemelerinden EKK ve ilgili lisanslı depo işletmesi sorumludur.

(5) Lisanslı depoda mevcut olmayan ürün ve/veya mevcut ürüne ait gerçek dışı ELÜS düzenlenmesi nedeniyle yapılacak haksız kira destekleme ödemesinden faydalanmak üzere üretici/üretici örgütü adına düzenlenen belgelerin doğruluğundan ve buna ilişkin belgeleri il/ilçe müdürlüğüne istenilen süre içerisinde ibraz etmekten lisanslı depo işletmeleri sorumludur. Bu durumda lisanslı depo işletmesi, ortakları, yöneticileri ve personeli hakkında mevzuatta belirtilen hukuki, idari ve cezai yaptırımların uygulanmasına ilişkin gerekli işlemler il/ilçe tahkim komisyonlarınca gerçekleştirilir.

(6) Aşağıda belirtilen durumlarda bir dilimi veya tamamı ödenmiş olan bu Tebliğin 12 nci maddesinde belirlenen desteklemeler, Tarım Kanununun 23 üncü maddesi hükümlerine göre geri alınır:

a) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve TYD kuruluşlarının il/ilçe müdürlüğünde oluşturulan komisyonlar veya EYDB'ce yapılacak inceleme ve denetimler sonrası bu Tebliğ kapsamında yapılan hizmet sunumu süresince TYDY'nin 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca ceza alan kişi ve TYD kuruluşlarına yapılan TYDD ödemesi,

b) Bu Tebliğin uygulama süresince tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve TYD kuruluşlarındaki tarım danışmanının hizmet sunduğu tarımsal işletme sayısı, ölüm hali hariç olmak üzere 12 nci maddenin dokuzuncu fıkrasında belirlenen azami işletme sayısının %80'inin altına düşen kişi ve TYD kuruluşlarına bu tarım danışmanı için yapılan TYDD ödemesi,

c) EK-32 Çiftçi Görüşme Formlarının yarısından fazlasında çiftçi memnuniyeti olumsuz olarak değerlendirilen kişi ve TYD kuruluşlarına bu tarım danışmanı için yapılan anketin kapsadığı döneme ilişkin TYDD ödemesi,

ç) İdari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç olmak üzere bu Tebliğ hükümlerine aykırı olarak haksız yere TYDD ödemesinden yararlananlar hakkında Tarım Kanununun 23 üncü maddesi uyarınca işlem yapılır, alınan teminat mektubu veya il müdürlüğü adına açılmış olan hesapta bulunan miktar Hazine adına irat kaydedilir.

(7) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanının bu Tebliğ kapsamında yapılan hizmet sunumu süresi içerisinde ölümü halinde, ödenmiş olan TYDD geri alınmaz.

(8) Bu Tebliğin 12 nci maddesinde belirlenen desteklemelerin son ödemesinin gerçekleşmesini takiben tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve TYD kuruluşunun, SGK prim borcu ile vadesi geçmiş

vergi borcu olmadığına dair ilgili kurumlardan aldığı belgeler ile birlikte il müdürlüğüne müracaatı halinde teminat mektubu veya hesaba yatırılan tutar kendisine iade edilir. Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve TYD kuruluşuna ödenen TYDD'nin herhangi bir nedenle geri alınması durumunda gerektiğinde teminattan mahsup edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim, kontrol ve yaptırım

MADDE 19- (1) Bakanlık, Karar ve bu Tebliğde anılan desteklerle ilgili işlemlerin yürütülmesini, kontrolünü ve denetimini sağlayacak tedbirleri almaya yetkili olup bu amaçla yapılacak çalışmalarda gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları, kooperatifler, ziraat odaları, ticaret borsaları, lisanslı depo işletmeleri ve birliklerin hizmetlerinden de yararlanır.

(2) İl/ilçe müdürlüğü desteklemeler kapsamında; üretim alanları, çiftçi ve parsel sayısı gibi verileri içeren köy/mahalle bazında kontrol planını hazırlar.

(3) Desteklemeler kapsamında il/ilçe müdürlüğü tarafından Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı planlamaya alınan ürünlerin üretildiği alanların tamamı ile planlama kapsamında olmayan ürünlerde ise örnekleme yöntemiyle her üretim yılında kontrol edilir.

(4) Yapılacak kontroller yerinde tespit veya Bakanlık kayıt sistemleri, coğrafi bilgi sistemleri, uzaktan algılama, insansız hava aracı gibi teknolojik yöntemler kullanılarak yapılır.

(5) Yapılan kontrollerde çiftçinin Bakanlık kayıt sisteminde beyan ettiği alan ile tespit edilen alan arasında farklılık olması halinde destekleme ödemesi tespit edilen alan esas alınarak yapılır.

(6) Çiftçi başvurularına ait arazilerin kontrolü arazinin bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne yapılır.

(7) Yetkilendirilmiş kuruluşlar;

a) İTUD ödemeleri için düzenledikleri her türlü bilgi ve belgeden sorumludurlar. Sorumluluklarını yerine getirmeyen kuruluşlar hakkında İTUY hükümleri uygulanır.

b) OTD/OAKD ödemeleri için düzenledikleri her türlü bilgi, belge ve OTBİS veri girişlerinden sorumludurlar. Sorumluluklarını yerine getirmeyen kuruluşlar hakkında 5262 sayılı Kanun ile OTY hükümleri uygulanır.

(8) İTUD, İTUB'un görev ve yetkileri çerçevesinde her türlü denetime tabidir.

(9) OTD/OAKD, OTB'nin görev ve yetkileri çerçevesinde her türlü denetime tabidir.

(10) Bu Tebliğde belirtilen destekleme ödemelerinde;

a) İlgili üretim yılına esas Bakanlık kayıt sistemi müracaatını yaptıktan sonra vefat eden çiftçiler için;

1) Destekleme müracaatı yapamadan vefat etmeleri durumunda, üretimi geliştirme desteği altında yer alan sertifikalı tohum kullanım desteği, sertifikalı/standart fidan kullanım desteği, mirasçılarının desteklemeye esas şartları devam ettirmeleri, OTD ile İTUD ödemelerinde ise ilgili üretim yılına ait ürünün hasadını gerçekleştirmiş ve üretilen ürünü sertifikalandırmış olması şartıyla mahkemeden veya noterden alınmış veraset belgesinin aslı ya da onaylanmış sureti ve mirasçılardan birinin diğer mirasçılardan alacağı Muvafakatname-1 ile il/ilçe müdürlüğüne müracaatı üzerine vefat eden çiftçi adına destekleme ödemesi yapılır. Herhangi bir müracaat yapılmaması halinde hiçbir destekleme ödemesi yapılmaz.

2) Destekleme müracaatı yaptıktan sonra vefat etmeleri durumunda, EK-4 Destekleme Talep Formunda istenilen belgeler mirasçılarından herhangi biri tarafından süresi içerisinde il/ilçe müdürlüğüne teslim edilmesi halinde vefat eden çiftçi adına destekleme ödemesi yapılır. Belgelerin süresi içerisinde il/ilçe müdürlüğüne teslim edilmemesi durumunda destekleme ödemesi yapılmaz.

3) Destekleme ödemeleri vefat eden çiftçi adına bankaya yatırılır. Mahkemeden veya noterden alınmış veraset belgesinin aslı ya da onaylanmış sureti ve mirasçılardan birinin diğer mirasçılardan alacağı Muvafakatname-1 ile bankaya müracaatları halinde destekleme ödemesi yapılır.

(11) Mücbir sebeplerden dolayı mahsul elde edilememesi durumunda; mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen on iş günü içinde çiftçinin Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüğüne yazılı olarak bildirimde bulunması ve il/ilçe müdürlüğü tarafından yerinde tespit edilir.

belgelendirilmesi zorunludur. Mücbir sebep sonucu üretilmesi planlanan bitki türünün zarar gördüğünün il/ilçe tespit komisyonlarınca tespit edilmesi halinde ödemesi gerçekleştirilen tarımsal destekleme geri alınmaz.

(12) Üretimi geliştirme desteği kapsamındaki sertifikalı/standart fidan kullanım desteği ve planlı üretim desteği kapsamındaki yem bitkileri ekilişlerinde; destek müracaatının yapıldığı il/ilçe müdürlüğü, ekiliş/dikilişin yapıldığı il/ilçe müdürlüğünden onaylı tespit veya kontrol tutanağını ister.

(12) Üretimi geliştirme desteği kapsamındaki sertifikalı/standart fidan kullanım desteğinde ÇKS müracaatının yapıldığı il/ilçe müdürlüğü, ekiliş/dikilişin yapıldığı il/ilçe müdürlüğünden onaylı tespit veya kontrol tutanağını ister. Planlı üretim desteği kapsamındaki yem bitkileri ekilişlerinde ise ekilişin yapıldığı il/ilçe müdürlüğü kontrol tutanağını düzenleyerek ÇKS müracaatının yapıldığı il/ilçe müdürlüğüne gönderir.”

(13) Ürettikleri tohum ve/veya fidanı mahsul veya tohum elde etmek amacıyla Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı arazisine eken/diken, Tohum Üretici Belgesi, Fidan Üretici Belgesine sahip çiftçilerden desteklemeye konu ürünlere ilişkin fatura düzenlemeleri halinde bu belge, düzenlenememesi halinde ise desteklemeye ilişkin bilgileri de içeren kanuni defter kayıtları desteklemeye esas alınır. Kanuni defter kaydının fotokopisi üzerine, il/ilçe müdürlüğü tarafından “Aslı Görülmüştür” ibaresi yazılarak fatura yerine kabul edilir. Sertifikalı/Standart Fidan Kullanım Desteği Talep Formunda yer alan bayi/üretici bölümünü kendileri imzalar. Kullanmış olduğu tohum ve fidanlara ait tohum, fidan üretici belgesini ibraz eder.

(14) İlama bağlı borç ödemelerinde ve yürütmenin durdurulmasına/yapılan işlemin iptaline ilişkin ödemelerde; mahkeme kararı, dilekçe ve geri ödemeye dair vergi dairesi alındı belgesi veya ilgili banka dekontu aslı gibidir onayları yapılarak, ödemeye esas EK-11'de yer alan ödeme tablosu ile birlikte her bir çiftçi için ayrı üst yazı ile ilgili Genel Müdürlüğe gönderilir.

(15) Bu Tebliğde yer almayan teknik konularda Bakanlık genelgeleri ve talimatları uygulanır. Ancak bu Tebliğde yer almayıp yerinde tespit ve çözüm gerektiren konularla ilgili il/ilçe tahkim komisyonları yetkili ve sorumludur.

(16) Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteği ödemelerinde; ilgili üretim yılına esas destekleme müracaatını yapamadan vefat eden çiftçilerin mirasçıları, desteklemeye esas şartların bulunması kaydıyla mahkemeden veya noterden alınmış veraset belgesinin aslı ya da onaylanmış sureti ile mirasçılardan herhangi birinin müracaatı üzerine vefat eden çiftçi adına destekleme ödemesi yapılır. Başvuru tarihleri içerisinde herhangi bir müracaat yapılmaması halinde hiçbir destekleme ödemesi yapılmaz.

(17) Lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteği ödemelerinin denetimini sağlayacak tedbirleri almaya Bakanlık yetkilidir. Bakanlık bu amaçla yapılacak çalışmalarda kullanılmak üzere ihtiyaç duyulabilecek her türlü bilgi ve belgeyi Ticaret Bakanlığı, lisanslı depo işletmeleri, EKK, kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden isteyebilir. İstenen bilgi ve belgeler eksiksiz ve doğru olarak verilen süre içerisinde Bakanlığa sunulur.

(18) 12 nci maddede belirlenen desteklemeler kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve TYD kuruluşlarının denetlenmesine dair hususlar şunlardır:

a) İlde koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü, ilçede ilçe müdürü başkanlığında üç kişilik bir denetleme komisyonu oluşturulur. Komisyonun oluşumunda, varsa tarım yayımcısı sertifikasına sahip olan personel öncelikli olarak görevlendirilir.

b) Komisyon, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşları; şikâyet, ihbar gibi olağan dışı durumlarda yapılacak denetimler hariç birinci ve ikinci dilim ödeme işlemi gerçekleşmeden önce, bu Tebliğin uygulama süresince yılda en az iki defa denetler.

c) Komisyon, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşları, TYDY, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili mevzuatına göre denetleyerek denetim raporu düzenler.

ç) İl müdürlüğünde koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü başkanlığında oluşturulan komisyon, il müdürü kararı ile ilçelerde de ayrıca denetleme yapabilir.

d) Komisyon veya komisyon tarafından görevlendirilecek ve biri sağlık diğeri teknik olmak üzere en az iki elemandan oluşan heyet, denetlenen kişi ve kuruluşlardan tarımsal danışmanlık hizmeti alan tarımsal işletmelerin en az %25'i ile görüşme yapar ve EK-32 Çiftçi Görüşme Formu düzenler. Yapılan

görüşmelerde EK-32 Çiftçi Görüşme Formlarının yarısından fazlasında çiftçi memnuniyeti olumsuz olarak değerlendirilenler anketin kapsadığı döneme ilişkin TYDD ödemesinden faydalanamaz. Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların bürosunun bulunduğu ilçe sınırları dışında, hizmet alan tarımsal işletmeler için ilçeler arası koordinasyon sağlanmak suretiyle tarımsal işletmenin bulunduğu il/ilçe komisyonu veya komisyon tarafından görevlendirilecek heyet tarafından görüşmeler yapılır.

e) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşun denetlemesinde, EK-38 Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Denetleme Formu ve EK-39 Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Denetleme Raporu kullanılır. EYDB, bu form ve rapor üzerinde değişiklik yapmaya yetkilidir.

f) Denetlemeye ilişkin düzenlenen raporun bir sureti yetki belgesi sahibi kişi/kuruluşta, bir sureti denetlemenin yapıldığı kişi/kuruluşun bulunduğu ilçe müdürlüğünde arşivlenir. Denetim raporu olumsuz ise raporun bir sureti de il müdürlüğüne gönderilir.

g) Denetim sürecinde haklarında olumsuz rapor tutulan kişi ve kuruluşların durumları il teknik komitesinde görüşülüp TYDY, bu Tebliğ ve tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili mevzuatında belirtilen hususlar dikkate alınarak karara bağlanır. Bu kararlara itiraz, TYDY'nin 29 uncu maddesine göre yapılır.

ğ) Gerekli görülmesi halinde EYDB'ce de denetleme yapılır. Denetlemeye ilişkin rapor üç suret olarak düzenlenir. Raporun bir sureti denetlemenin yapıldığı kişi ve kuruluşta, bir sureti kişi ve kuruluşun bağlı olduğu il müdürlüğünde diğeri ise EYDB'de arşivlenir. Bu denetlemeye ilişkin cezalar EYDB'ce verilir.

h) Bu Tebliğde öngörülen sürede denetleme işlemi tamamlanamayan veya denetleme sürecinde haklarında olumsuz rapor tutulan kişi ve kuruluşların TYDD ödemeleri il müdürlüğünün talebi ile denetleme süreci sonuçlanıncaya kadar EYDB'ce durdurulur.

ı) EYDB; üzerinde idari, adli soruşturma bulunan kişi ve kuruluşların TYDD ödemelerini durdurur.

i) TYDD kapsamında yapılan denetimler sırasında, destekleme alan kişi ve kuruluşların, tarımsal işletme sahiplerinin, bilgilerinde gerçeğe aykırı beyan veya verdikleri belgelerde sahte evrak tespit edilmesi hâlinde bunlar hakkında ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunulur. Ayrıca ilgili memurlar hakkında da gerekli yasal işlemler yürütülür. Bakanlık, gelen münferit şikâyet ve ihbarları ayrıca değerlendirir.

Finansman ve ödemeler

MADDE 20- (1) Destekleme ödemeleri için gerekli finansman Kararda belirtilen esaslar çerçevesinde Bakanlık tarımsal destekleme bütçesinden karşılanır.

(2) Ödemeler bankanın ilgili şubelerinde çiftçiler adına açılmış veya açılacak olan hesaplara yapılır.

(3) TYDD ödemeleri, şubesi olan TYD kuruluşları için yetki belgesinin verildiği ilin banka şubesinden yapılır. Merkezinde faaliyet göstermeyen kuruluşlara şubeleri için ödeme yapılmaz.

Yürürlükten kaldırılan tebliğler

MADDE 21- (1) 4/11/2022 tarihli ve 32003 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Patates Sigili Görülen Alanlar ile Güvenlik Kuşağında Uygulanacak Desteğe İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2022/32) yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 25/11/2022 tarihli ve 32024 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2022/34) yürürlükten kaldırılmıştır.

(3) 9/1/2024 tarihli ve 32424 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2023/48) yürürlükten kaldırılmıştır.

Tamamlanamayan işlemler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Destekleme ödemelerinin yapılmasına dair usul ve esasları düzenleyen geçmiş yıl desteklerine ait tebliğler çerçevesinde başlatılmış işlemler ilgili destekleme yılı için yayımlanmış tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

2025 yılı uygulamaları

GEÇİCİ MADDE 2- (1) 2025 üretim yılı bitkisel üretime yönelik desteklemeler ile diğer bazı tarımsal destekleme ödemeleri kapsamında başlatılmış işlemler için bu Tebliğin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 22- (1) Bu Tebliğin;

- a) 10 uncu maddesi 1/5/2025 tarihinde,
 - b) Diğer maddeleri 1/1/2025 tarihinde,
- yürürlüğe girer.

Bu Tebliğ 1/1/2025 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Bu Tebliğ 1/1/2026 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

MADDE 3- Aynı Tebliğin EK-25’inde yer alan Lisanslı Depolarda Ürün Depolama Dönemleri başlıklı tablonun Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar bölümünün Arpa satırında yer alan “1 Haziran” ibaresi “15 Mayıs” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- Aynı Tebliğin EK-1’indeki Üretimi Geliştirme Destekleri başlıklı tabloda yer alan “Sertifikasyon” ibareleri “Sertifika” şeklinde, EK-4’ündeki Destekleme Talep Formunun 2 ve 3.3.1 numaralı satırları aşağıdaki şekilde, EK-20’si ekteki şekilde değiştirilmiştir.

2	☒	Planlı Üretim Desteği	İlgili üretim yılı ÇKS kayıt başlangıç tarihi	✓ İlgili üretim yılı ÇKS kayıt bitiş tarihi ✓ Kötlü pamuk için ilgili üretim yılının Temmuz ayı son iş günü	✓ İlgili üretim yılında ÇKS’ye kayıtlı olmak. ✓ Kötlü Pamuk için tohumluk satış faturası ✓ Gerekli durumda tohumluk analiz raporu
---	-------------------------------------	------------------------------	---	--	---

3.3.1	☐	Organik Arılı Kovan Desteği	İlgili üretim yılının Mayıs ayı ilk iş günü	İlgili üretim yılının Kasım ayı son iş günü	✓ Arılık ve Arılı Kovan Tespit Tutanağı (EK – 18) ✓ Arı Konaklama Belgesi (Gezginci arıcılar için) ✓ Veteriner Sağlık Raporu (Gezginci arıcılar için)
-------	--------------------------	------------------------------------	---	---	---